

VYSOKÁ ŠKOLA BAŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Zhodnocení hospodaření vybrané obce
Assessment of the Financial Management of the Selected Municipality

Student:

Veronika Krbová

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Petr Tománek, Csc.

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student:

Veronika Krbová

Studijní program:

B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6202R055 Veřejná ekonomika a správa

Téma:

Zhodnocení hospodaření vybrané obce

Assessment of the Financial Management of the Selected Municipality

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Pravidla hospodaření obcí
 3. Analýza hospodaření vybrané velikostní skupiny obcí
 4. Zhodnocení hospodaření vybrané obce v kontextu hospodaření velikostní skupiny obcí
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- PEKOVÁ, J., M. JETMAR a P. TOTH. *Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 783 s. ISBN 978-80-7598-209-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3., aktualizované a rozšířené vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
- ROSEN, Harvey S. and Ted GAYER. *Public finance*. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 2010. 595 p. ISBN 978-0-07-126788-5.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Petr Tománek, CSc.**

Datum zadání: 22.11.2019

Datum odevzdání: 07.05.2020

doc. Ing. Iveta Vrabková, Ph.D.
vedoucí katedry

doc. Ing. Lenka Kauerová, CSc.
proděkanka pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Zhodnocení hospodaření vybrané obce“ vypracovala samostatně a použité prameny jsem řádně uvedla v seznamu literatury.

Ve Valašském Meziříčí dne 11. 5. 2020

Veronika Krbová

Poděkování

Tímto chci poděkovat panu doc. Ing. Petru Tománkovi, CSc., za odborné vedení práce, trpělivost, ochotu a cenné rady, které mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnoval. Dále chci vyjádřit poděkování pracovnímu kolektivu Obecního úřadu Růžďka, který mi poskytl důležité podklady, informace a zkušenosti. V neposlední řadě patří poděkování mé rodině a přátelům, kteří mě při vytváření této práce podporovali, a bez jejich pomoci by nebylo možné tuto práci dokončit.

Obsah

1.	Úvod	9
2.	Pravidla hospodaření obcí	10
2.1	Veřejná správa	10
2.2	Obec jako územně samosprávný celek	10
2.2.1	Samostatná působnost obce	11
2.2.2	Přenesená působnost obce	12
2.3	Obce v České republice	13
2.3.1	Orgány obcí v České republice	14
2.4	Rozpočtová skladba	17
2.5	Příjmy obcí	20
2.5.1	Lokální daně	21
2.5.2	Svěřené daně	22
2.5.3	Sdílené daně	22
2.6	Rozpočet a rozpočtový proces	25
2.6.1	Rozpočtový proces	25
2.6.2	Rozpočet jako bilance	27
2.6.3	Rozpočet jako finanční plán	28
2.6.4	Finanční systém na úrovni samosprávy	29
2.6.5	Principy finančního systému	30
3.	Analýza hospodaření vybrané skupiny obcí	32
3.1	Obec Růžďka	32
3.2	Hospodaření vybraných obcí v letech 2016–2019	36
4.	Zhodnocení hospodaření vybrané obce v kontextu hospodaření obdobných obcí	43
4.1	Celkové příjmy	43
4.2	Daňové příjmy	44
4.3	Nedaňové příjmy	46
4.4	Kapitálové příjmy	47
4.5	Přijaté transfery	48
4.6	Celkové výdaje	49
4.7	Běžné výdaje	50
4.8	Kapitálové výdaje	51
4.9	Vyrovnanost rozpočtu	52
5.	Závěr	55
	Seznam použité literatury	57

Seznam zkratek.....	61
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	62

1. Úvod

Cílem této práce je zhodnocení hospodaření vybrané obce ve srovnání s obdobnými obcemi z hlediska počtu obyvatel. Pro tuto práci byla vybrána obec Růžďka a skupina jedenácti obcí, vybraných na základě stanovených kritérií tak, aby se co nejvíce podobaly srovnávané obci.

Obsahem první části práce bude teorie, zabývající se problematikou a systémem fungování obcí v České republice. Bude zde kladen důraz na rozpočtovou skladbu, kde jsou specifikována nejběžnější hlediska dělení rozpočtových příjmů a výdajů. V práci budou charakterizovány příjmy obcí a možnosti získávání finančních prostředků do příjmové části obecních rozpočtů. Předposlední teoretická podkapitola je zaměřena na rozpočet a rozpočtový proces a bude zde přiblíženo, jak lze chápat a nahlížet na problematiku tvorby, plánování a plnění rozpočtu. Poslední část teorie je věnována finančnímu systému a jeho hlavním principům.

V další části práce bude blíže charakterizována obec Růžďka a bude zde provedena analýza hospodaření vybrané skupiny obcí, a to na základě jednotlivých tříd vycházejících z druhového třízení, následně pak na základě celkových příjmů a výdajů. V této kapitole budou shromážděna všechna důležitá data, která budou následně sloužit ke zhodnocení výstupů analýzy. Zvoleným ukazatelem pro tuto práci bude stanovena hodnota v tisících Kč na jednoho obyvatele tak, aby bylo možné jednotlivé hodnoty obcí přepočítat a výsledky poté srovnávat.

V závěrečné kapitole bude provedeno zhodnocení výsledků provedené analýzy, tedy porovnání obce Růžďka s vybranými obcemi z příjmového hlediska, a to na základě příjmů celkových, daňových, nedaňových, kapitálových a přijatých transferů. V této části bude aplikována metoda výpočtu průměrné hodnoty jednotlivých tříd v daném roce, kdy budou výsledné hodnoty obce Růžďka následně porovnávány s průměrnými hodnotami vybrané skupiny obcí. Jednou z dalších metod bude využití výpočtu meziročního růstu a meziročního poklesu. V další části zhodnocení bude pozornost zaměřena na výdajovou část sledovaných obcí, kde opět dojde ke srovnání, a to z hlediska celkových výdajů, běžných výdajů a kapitálových výdajů. V této části bude rovněž aplikována metoda porovnávání obce Růžďka s průměrnými hodnotami srovnávaných obcí a výpočet meziročního růstu či poklesu, jako u příjmové části hospodaření těchto obcí. Poslední část zhodnocení bude věnována vyrovnanosti rozpočtu, kde bude zpracováno saldo příjmů a výdajů a bude zde zjišťováno, zda obec Růžďka hospodáří s vyrovnaným rozpočtem.

2. Pravidla hospodaření obcí

2.1 Veřejná správa

Obecně lze na veřejnou správu nahlížet dvěma pohledy, a to jako na výkon státní správy státem, nebo delegování jeho pravomocí na nestátní veřejnoprávní korporace, které správu těchto záležitostí vykonávají pomocí samosprávy. Samospráva jako taková symbolizuje projev demokracie a decentralizace. Druhý pohled je rozdělení veřejné správy na správu územní, ústřední a místní, takzvaně použití geografického rozdělení (Provazníková, 2015).

2.2 Obec jako územně samosprávný celek

Obce se z historického hlediska vznikají dvěma způsoby. Jedním z nich je přirozený vznik, což znamená, že se obyvatelé, ve větším nebo menším počtu, zdržují v určitém území a vyvíjí ekonomické aktivity. Postupem času byly obce označeny jako základní stupeň územní samosprávy, který je vymezen zákony a ústavou. V současné době obce zabezpečují pro své občany statky a jsou samostatnými ekonomickými subjekty. Druhým způsobem vzniku je takzvaný umělý vznik, kdy celky vznikají z vůle zákonodárců na základě přijetí právních opatření, vznikly tak vyšší stupně územní samosprávy. Tyto celky mají také své občany a území, avšak jedná se o shluk měst a obcí. Každý územně samosprávný celek má své ohraničené území, občany a samosprávu svých záležitostí (Peková, 2011).

Stát menším, územně samosprávným celkům decentralizoval část pravomocí a odpovědností. Tato decentralizace se dělí na tři základní typy, a to na decentralizaci (Peková, 2011):

- politickou,
- administrativní
- a fiskální.

Rosen, H.S. & Gayer, T., (2010) se domnívají, že decentralizace s sebou nese určité výhody i nevýhody. Vysvětlují to na příkladu USA, kdy jednou z nevýhod vyplývajících z otázek účinnosti dle jejich názoru může být neefektivní přerozdělování zdrojů, což s sebou nese výskyt externalit jak pozitivních, ze kterých může mohou mít prospěch i ostatní obyvatelé, zároveň však i negativních. Další nevýhodou jsou špatně měřitelné úspory při poskytování veřejných statků a neefektivnost daňového systému. Výhody spatřují v přizpůsobení výstupů místním poměrům a podpoře mezivládí hospodářské soutěže, kdy reakce občanů mohou vládní manažery pobídnout k efektivnímu hospodaření a vedení v rámci decentralizovaných pravomocí.

Na základě zákona č. 128/2000 Sb. o obcích je obec základním územním samosprávným celkem a má své občany, území a vymezenou hranici. Obce se člení na obce I., II. a III. stupně (podle rozsahu výkonu státní správy), městyse, města, statutární města, hlavní město Praha (Peková, 2011).

Dle zákona č. 128/2000 Sb. zákona o obcích se správa obce dělí na dvě působnosti, a to na samostatnou působnost a přenesenou působnost. Veřejnou správu v České republice chápeme jako dvoustupňovou, protože je tvořena v prvním stupni obecními a v druhém stupni krajskými úřady. Obecní úřady mohou být také pověřené nebo s rozšířenou působností (Provazníková, 2015).

2.2.1 Samostatná působnost obce

Samostatná působnost znamená, jak uvádí Peková (2011), že obec jedná ve svých záležitostech zcela samostatně. Koudelka (2007) se domnívá, že samostatnou působností se rozumí ty záležitosti, které nejsou v působnosti státu, krajů nebo nejsou zahrnuty v přenesené působnosti obce. V zákoně o obcích jsou tyto záležitosti vymezeny §84, §85, §102 a jedná se obvykle o záležitosti, které patří mezi pravomoci zastupitelstva či rady obce. Jestliže obec vykonává samostatnou působnost, řídí se zákonem a jinými platnými právními předpisy. Peková (2011) uvádí, že samosprávná funkce je hlavní funkcí obcí a skládá se z ekonomických a politických vztahů. Činnosti samostatné působnosti jsou uvedeny v Tab. 2.1.

Tab. 2.1 Samostatná působnost obcí

Činnosti samostatné působnosti
Hospodaření obce;
Rozpočet a závěrečný účet obce;
Peněžní fondy obce;
Právníky osoby a organizační složky obce;
Účast obce v právnických osobách;
Organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu;
Organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení zvláštních orgánů obce;
Vydávání obecně závazných vyhlášek;
Místní referendum;
Obecní policie;
Ukládání pokut za správní přestupky;
Program rozvoje územního obvodu obce;
Územní a regulační plán obce a vyhlášení jejich závazné části OZV;
Spolupráce s jinými obcemi, atd.

Zdroj: Ministerstvo vnitra: úsek veřejné správy. Vlastní zpracování.

Dle vymezení Ministerstva vnitra, úseku veřejné správy patří do samostatné působnosti obce činnosti, které jsou stanoveny na základě zvláštních předpisů, těmito činnostmi se rozumí:

- zřízení jednotky dobrovolných hasičů a zabezpečení úkolů požární ochrany v obci,
- zajišťování připravenosti obce na mimořádné události a podílení se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva,
- zřizování a správa předškolních zařízení, základních škol, základních uměleckých škol a zařízení jim sloužících,
- zřizování zdravotnických zařízení a ochrana veřejného zdraví
- a ochrana před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

2.2.2 Přenesená působnost obce

Tab. 2.2 Činnost přenesené působnosti obce a obce s pověřeným obecním úřadem

Činnost přenesené působnosti obce
Vydávání nařízení obce;
Rozhodování o místních a účelových komunikacích;
Projednávání přestupků;
Vodoprávní úřad a správa drobných toků;
Povodňový orgán;
Orgán ochrany přírody, orgán ochrany ovzduší aj.
Činnosti přenesené působnosti obce s pověřeným obecním úřadem
Rozhodování v prvním stupni ve správním řízení;
Rozhodování a poskytování věcné dávky nebo půjčky;
Zajištění voleb do Parlamentu ČR, zastupitelstev obcí a krajů a Evropského parlamentu,
Vodoprávní úřad a správa drobných toků;
Orgán ochrany přírody, orgán ochrany ovzduší aj.
Orgán ochrany zemědělského půdního fondu, atd.

Zdroj: Ministerstvo vnitra: úsek veřejné správy. Vlastní zpracování.

Stát část výkonu státní správy svěřuje obcím, jedná se tak o přenesenou působnost. Tato přenesená působnost je státem kontrolována a její rozsah je legislativně vymezen. Na základě vydaných podkladů Ministerstvem vnitra ČR, úsekem veřejné správy lze obce s přenesenou působností rozdělit do následujících kategorií:

- obec,
- obec s matričním úřadem,

- obec se stavebním úřadem,
- obec s pověřeným obecním úřadem
- a obec s rozšířenou působností.

Na základě podkladu Ministerstva vnitra ČR, úseku veřejné správy je zde vytvořena Tab. 2.2 s přehledem činností samostatné a přenesené působnosti obcí, které jsou vykonávány na základní úrovni. Každý úřad, který je zaznačen ve výše zmíněné hierarchii vykonává různé činnosti, které záleží také na rozsahu jeho kompetencí.

2.3 Obce v České republice

Ústava ČR nám říká, že obce jsou základním celkem samosprávy. V zákoně o obcích 128/2000 Sb. je dále specifikováno, že obec může mít jedno nebo více katastrálních území a každé katastrální území České republiky je součástí obce nebo vojenského újezdu. Počet obcí je v České republice vyčíslen na 6 258 a žije v nich 10 649 800 obyvatel. Tyto údaje byly vyčíslené ČSÚ k 1. 1. 2019.

V České republice se vyskytují případy, kdy obce vznikají či zanikají. Nové obce mohou vznikat oddělením části od obce anebo změnou či zrušením vojenského újezdu. Pro oddělení je nutné, aby oddělující se obec měla vlastní katastrální území, sousedila se dvěma obcemi případně cizím státem a tvořila ucelený celek. Další z podmínek pro oddělení je zůstatek minimálně 1000 občanů v obou obcích. Ještě v nerozdělené obci musí být vyhlášeno referendum, pořádané přípravným výborem, který musí být sestaven minimálně třemi občany s trvalým pobytem v obci, která žádá o oddělení. Občané se v referendu vyjádří a na základě výsledků je obec povinna předložit návrh na oddělení krajskému úřadu, který je oprávněn v přenesené působnosti rozhodnout. Následně obec požádá Ministerstvo vnitra o udělení souhlasu se vznikem a předloží nový název. Zánik obce může nastat jako sloučení dvou spolu sousedících obcí či připojení obce již k existující obci (Vrabková, 2016).

Z níže uvedené Tab. 2.3 je zřejmé, že největší počet obcí tvoří k 1. 1. 2018 v České republice obce od 200 do 499 obyvatel, kterých je na území celkem 1997, což činí celkem 31,91 % z celkového počtu obcí. Druhou největší skupinou jsou potom obce do 199 obyvatel, jejichž počet je 1423, a na celkovém počtu obcí se podílí 22,74 %. Vrabková (2016) uvádí, že vedle Francie má Česká republika nejvíce obcí v Evropě, což je příčinou otázek nad ekonomickou a odbornou udržitelností obcí. Tyto otázky se týkají zejména oblastí Vrabková (2016):

- dostupnosti služeb jako je lékařství, vzdělávání, dopravní obslužnost či poštovní služby,
- správa majetku obce, jako je kvalitní infrastruktura, sociální zabezpečení či sportovní a kulturní vyžití,
- profesionální výkon nestranné státní správy na různých úsecích, jako je přestupkový úsek, sociálně právní ochrana dětí či vodohospodářství, aj.

Tab. 2.3 Počet obcí v České republice podle počtu obyvatel k 1. 1. 2018

Kraj	Počet obcí ve stanoveném rozmezí									
	Do 199	od 200 do 499	od 500 do 999	od 1 000 do 1 999	od 2 000 do 4 999	od 5 000 do 9 999	od 10 000 do 19 999	od 20 000 do 49 000	od 50 000 do 99 999	Nad 100 000
Praha	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Středočeský	227	370	279	152	75	21	15	4	1	0
Jihočeský	229	206	87	49	32	14	2	4	1	0
Plzeňský	163	166	79	49	27	11	4	1	0	1
Karlovarský	16	45	31	15	16	4	4	3	0	0
Ústecký	43	127	89	44	26	8	10	5	2	0
Liberecký	29	64	60	30	17	10	2	2	0	1
Královohradecký	99	171	98	36	22	14	6	1	1	0
Pardubický	106	172	89	48	19	9	6	1	1	0
Vysočina	324	216	96	37	14	9	4	3	1	0
Jihomoravský	108	193	178	108	61	15	4	5	0	1
Olomoucký	47	127	109	74	32	4	5	3	0	1
Zlínský	19	83	97	53	37	9	4	4	1	0
Moravskoslezský	13	57	74	74	48	19	3	7	4	1
Celkem	1423	1997	1366	769	426	147	69	43	12	6

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

2.3.1 Orgány obcí v České republice

Zastupitelstvo obce

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích říká, že vrcholným orgánem obce je zastupitelstvo obce, které je voleno na čtyři roky. Počet zastupitelů je stanoven na základě počtu obyvatel v obci a velikosti územního obvodu. Zastupitelstvo obce může rozhodovat v případech spadajících do samostatné působnosti a Vrabková (2016) tyto případy vymezuje takto:

Zastupitelstvo obce může:

- schvalovat strategické dokumenty obce, kterými je například program rozvoje obce či finanční plán obce, jako je rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrka obce,
- zřizovat nebo rušit peněžní fondy obce, příspěvkové organizace a organizační složky obce či obecní polici,
- zakládat či rušit právnické osoby, vyhlašovat místní referendum a rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi,

- pověřovat, odvolávat zástupce obce účastí na valné hromadě obchodních společností, ve které má obec majetkovou účast; navrhopvat zástupce obce do orgánů obchodních společností, ve kterých má obec majetkovou účast;
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- udělovat nebo odnímat čestné občanství obce a ceny obce.

Zastupitelstvu obce dále přísluší rozhodovat v:

- právních jednáních, která vyvstala z nabytí a převodu nemovitých věcí,
- převodu bytů a nebytových prostor z majetku obce,
- poskytování věcných a peněžních darů,
- poskytování návratných finančních výpomocí, aj.

Zastupitelstvo obce se musí scházet minimálně jedenkrát za 3 měsíce na veřejném zasedání, kde zastupitelé projednávají body programu jednání, který byl zveřejněn 7 dnů před zasedáním zastupitelstva na úřední desce. Usnášení schopné je zastupitelstvo obce v případě, že je přítomna nadpoloviční většina všech členů. Zasedání zpravidla řídí starosta obce. Na tomto jednání dochází k hlasování o usneseních, jejichž obsahem je rozhodnutí nebo pověření. Proto, aby usnesení bylo platné je potřeba, aby nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva s návrhem na usnesení souhlasila. Z tohoto zasedání je pořízen zápis, který je vyhotoven zapisovatelem zvoleným na zasedání a ověřen zvolenými ověřovateli zápisu a starostou obce. Zápis musí být vyhotoven do 10 dnů od zasedání (Vrabková, 2016).

Zastupitelstvo obce má povinnost zřídit kontrolní výbor, finanční výbor a tam, kde se hlásí minimálně 10 % občanů k jiné národnosti, musí být zřízen i výbor pro národnostní menšiny. V obci mohou být zřízeny i jiné, iniciativní výbory, jako je výbor pro kulturu a sport či výbor pro životní prostředí a posuzování žádostí (Vrabková, 2016).

Rada obce

Dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích je rada obce výkonným orgánem, který působí v samostatné působnosti obce a je zodpovědná zastupitelstvu obce. Jejimi členy jsou starosta obce, místostarostové a volení členové obecního zastupitelstva. V obci, jejíž zastupitelstvo obce má do 15 členů, nemusí být dle zákona o obcích rada zřízena a její pravomoc přebírá starosta obce. Celkový počet členů rady nesmí přesáhnout jednu třetinu všech členů zastupitelstva. Počet členů rady musí být vždy lichý a je stanoven na 5 až 11 členů. Jednání rady bývá neveřejné a její schůze jsou svolávány dle potřeby. Usnášení schopná je rada v případě, že je přítomna nadpoloviční většina všech členů. Z jednání rady je vždy pořízen zápis, který je ověřen starostou a zvoleným radním. Zápis musí být vyhotoven do 7 dnů od jednání.

Vrabková (2016) vymezuje pravomoci rady vůči obecnímu úřadu tak, že rada:

- stanovuje a rozděluje pravomoci v obecním úřadu; rozhoduje o vzniku a zániku odborů a oddělení odborů obecního úřadu,
- jmenuje a odvolává tajemníka a vedoucího odborů obecního úřadu,
- kontroluje plnění úkolů obecního úřadu v samostatné působnosti
- a stanovuje celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu.

Starosta obce

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích vymezuje funkci starosty jako reprezentující a zastupující obec navenek. Starostu v jeho nepřítomnosti zastupuje místostarosta a oba jsou členy zastupitelstva obce, ze kterého byli členy tohoto zastupitelstva zvoleni do svých funkcí. Starosta s místostarostou podepisují právní předpisy obce. Starosta má právo při významných příležitostech a občasných obřadech nosit závěsný odznak, který má uprostřed velký státní znak a kolem něj je uveden název země Česká republika.

Vrabková (2016) uvádí, že starosta obce:

- je zodpovědný za včasné zajištění přezkoumání hospodaření obce za uplynulý rok,
- plní funkci zaměstnavatele vůči zaměstnancům obce,
- může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,
- může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místního veřejného pořádku,
- odpovídá za informovanost veřejnosti o činnosti obce
- a zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu.

Obecní úřad

Vrabková (2016) uvádí, že obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou (místostarosty), tajemníkem (v případě, že je tato funkce zřízena) a zaměstnanci zařazenými do obecního úřadu.

Obecní úřad dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích:

- plní samostatné působnosti úkoly uložené zastupitelstvem obce nebo radou obce,
- pomáhá v samostatné působnosti výborům nebo komisím v jejich činnosti
- a vykonává přenesenou působnost, nespadá-li činnost do jiného orgánu obce.

Tajemník obecního úřadu

Funkce tajemníka lze specifikovat jako vedoucího úřadu, který je odpovědný starostovi za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti. V případě, že se jedná o obec s pověřeným obecním úřadem nebo o obec s rozšířenou působností, je funkce tajemníka obsazena zaměstnancem daného obecního úřadu. Vrabková (2016) činnosti tajemníka vymezuje takto:

- plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele,
- stanovuje zaměstnancům plat,
- vydává spisový, skartační a pracovní řád,
- vydává vnitřní směrnice obecního úřadu, které nevydává rada obce,
- účastní se zasedání zastupitelstva obce
- a účastní se jednání rady obce, kde má poradní hlas.

Tajemník nesmí vykonávat funkce v politických hnutích a stranách.

Starosta obce může rozhodnout o **zřízení zvláštních orgánů obce**, které vykonávají činnosti spojené s přenesenou působností (Vrabková, 2016).

2.4 Rozpočtová skladba

Rozpočtovou skladbu upravuje vyhláška č. 362/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 323/2000 Sb. Provazníková (2015) tvrdí, že rozpočtová skladba nemá přímou návaznost na právo Evropské unie, avšak členové EU musí seznamovat Evropskou unií s hospodařením veřejných rozpočtů, které bude splňovat podmínky určitého členění, takzvaně členění dle systému CZ-COFOG.

Tento systém je klasifikací a v překladu se nazývá Klasifikace funkcí veřejnoprávních subjektů a vyplývá z mezinárodního standardu. CZ před názvem je udáváno z důvodu rozlišení národu a číslo 99 symbolizuje rok, ve kterém proběhla poslední aktualizace. Prostřednictvím tohoto programu se třídí výdaje státního rozpočtu dle jejich funkce. Systém používá především Český statistický úřad a Ministerstvo financí ČR.^{1 2}

Rozpočtová skladba rozděluje příjmy a výdaje na návratné a nenávratné, toto dělení pak slouží pro lepší analýzu hospodaření, analýzu krytí rozpočtového deficitu a analýzu části běžného a kapitálového rozpočtu. Hlediska daňových příjmů se dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě ve znění pozdějších předpisů, dělí na celkem dvanáct druhů. Mezi ty základní patří čtyři hlediska, a to:

¹ https://www.czso.cz/csu/czso/uvod_cz_cofog

² <https://managementmania.com/cs/cofog-klasifikace-funkci-vladnich-instituci>

- odpovědnostní,
- druhové,
- odvětvové
- a konsolidační.

Odpovědnostní hledisko se týká státního rozpočtu a pro územní rozpočty není povinné. Příjmy se na základě tohoto hlediska řadí do kapitol a čísla jednotlivých kapitol jsou třímístná (Provazníková, 2015).

V případě druhového hlediska se jedná o dělení podle druhu příslušného oprávnění a jednotky, na které se výše zmíněné hledisko třídí, nazývá položka a její číselný počet je čtyřmístný. Nejdetailnější úrovní tohoto třízení je položka (Scheniderová I.&Tocauer M., 2019). Druhové hledisko rozděluje peněžní prostředky do sedmi tříd, kterými jsou (Provazníková, 2015):

- Třída 1 – Daňové příjmy
- Třída 2 – Nedaňové příjmy
- Třída 3 – Kapitálové příjmy
- Třída 4 – Přijaté transfery
- Třída 5 – Běžné výdaje
- Třída 6 – Kapitálové výdaje
- Třída 8 – Financování

a v každé následující úrovni jsou peněžní prostředky rozděleny podrobněji. Příjem peněžních prostředků na bankovní účty se nazývá inkaso, kdežto výdejem z peněžních prostředků se rozumí platba. Operace s těmito úkony spojené rozděluje na nenávratné platby, což znamená, že se jedná o přímé vynaložení peněžních prostředků a touto operací do budoucna nevznikne žádný závazek nebo pohledávka, kdežto u návratných plateb tato budoucí povinnost vzniká. U tohoto hlediska se rozdělují transakce na kapitálové a běžné. Jestliže hovoříme o kapitálových transakcích, máme tím na mysli prodej nefinančních aktiv, kterými jsou produkty s předpokládanou dobou využití delší než jeden rok a pořizovací cena v souladu s daňovým zákonem dosahuje pomyslného minima. Těmito nefinančními aktivy mohou být přístroje, budovy, půda nebo nehmotná aktiva. Kapitálové mohou být i finanční aktiva, kterými jsou například akcie či majetkové účasti. Běžnými transakcemi jsou tedy všechny ostatní transakce. V případě nenávratných operací hovoříme o operacích opěťovaných a neopěťovaných. Opěťovou operací se rozumí, že výdaj rozpočtové jednotky je vykompenzován nějakou protihodnotou nebo protislužbou, kterými mohou být mzdy zaměstnanců. Příjmem této jednotky může být například administrativní poplatek. Neopěťované operace jsou ty, za které rozpočtová jednotka nedostává výše zmíněné protiplnění, často se jedná o výdaje, kdy daná jednotka poskytne

jinému subjektu dotaci nebo finanční příspěvek a v případě příjmů hovoříme o zákonem uložených daních, jejíž protihodnotu nelze změřit. Operace lze dále rozčlenit na domácí nebo zahraniční, podle toho, o jakou ekonomiku se jedná a měna, ve které se daná operace uskutečňuje, v tomto případě nehraje roli. Určujeme, zda se jedná o operaci povinnou, kdy je určena přímo legislativním rámcem nebo dobrovolnou, kdy zákon povinnost neukládá. Dělení na aktiva nám říká, že rozpočtová jednotka je věřitelem a tyto operace bývají spojeny s inkasem splátek poskytnuté půjčky touto jednotkou. Při pasivním dělení je tomu naopak a rozpočtová jednotka se nachází v pozici dlužníka a splácí přijaté půjčky (Provazníková, 2015).

Pro zhodnocení rozpočtu se používá základní rovnice rozpočtové skladby (Tománek, 2019):

$$P - V = R$$

V případě, kdy jsou v časovém období vyšší příjmy než výdaje, se jedná o přebytek a v tomto případě o přebytkový rozpočet. Překročí-li výdaje v časovém období příjmy, jedná se o deficit, tedy deficitní neboli schodkový rozpočet a jestliže se R rovná 0, jedná se o rozpočet vyrovnaný (Harvey S. Rosen, Ted Gayer, 2010).

Odvětvové hledisko říká, z jakého odvětví neboli jakého druhu činnosti příjem pochází. V tomto případě se nejmenší jednotka nazývá paragraf, jejich čísla jsou čtyřmístná a třídí se do šesti skupin, které se následně dělí na oddíly, pododdíly a paragrafy (Tománek, 2019):

- 1. Skupina – Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství;
- 2. Skupina – Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství;
- 3. Skupina – Služby pro obyvatelstvo;
- 4. Skupina – Sociální věci a politika zaměstnanosti;
- 5. Skupina – Bezpečnost státu a právní ochrana;
- 6. Skupina – Všeobecná veřejná správa a služby.

Dle konsolidačního hlediska se rozdělují ty příjmy a výdaje, které vznikají v organizaci z důvodu duplicitních operací. Konsolidace rozpočtu spočívá ve snížení příjmové i výdajové strany rozpočtu tak, aby se nezměnila jeho bilance. Tyto příjmy se dělí na záznamové jednotky (Tománek, 2019).

Konsolidace je prováděna na úrovni (Tománek, 2019):

- veřejných rozpočtů státu,
- centrálních veřejných rozpočtů,
- územních rozpočtů,
- příslušné jednotky.

2.5 Příjmy obcí

Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů vymezuje příjmy obcí jako:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob zřízených nebo založených obcí, a pokud se dle tohoto nebo jiného zákona jedná o příjem obce,
- příjmy z vlastní správní činnosti, do které jsou zahrnuty i příjmy z výkonu státní správy, k nimž je obec pověřena dle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních předpisů, pokud není dále stanoveno jinak,
- příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona,
- výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- dotace z rozpočtu kraje,
- prostředky získané správní činností orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce,
- přijaté peněžité dary a příspěvky,
- jiné příjmy, které podle zvláštního zákona patří do příjmů obce.

Daňové příjmy jsou hlavními příjmy pro obce a kraje a díky těmto příjmům jsou finance veřejnoprávních korporací stabilní. Výběr daní v České republice zabezpečuje Finanční správa ČR a podílové výnosy z těchto vybraných daní jsou dvakrát měsíčně přerozdělovány na obecní a krajské účty (Pospíšil, P. & Žufan, P.).

Základně se příjmy obecních rozpočtů dělí na příjmy:

- daňové,
- nedaňové
- a kapitálové.

Daňové příjmy

Pro lepší orientaci je zde vytvořena Tab. č. 2.5, která vymezuje, jaký rozpočet je příjemcem vybraného odvodu z předmětných daní.

Tabulka č. 2.5 Rozpočtové určení výnosů odvodů daňového charakteru v roce 2019

Název	Daňové určení 2019
DPH	SR, rozpočty krajů a obcí
Spotřební daně	SR, státní fond dopravní infrastruktury
DPFO (srážková daň)	SR, rozpočty krajů a obcí
DPFO ze závislé činnosti (placená plátcí)	SR, rozpočty krajů a obcí
DPFO z podnikání (placená poplatníky)	SR, rozpočty krajů a obcí
DPFO ostatní a příslušenství	SR
DPPO	SR, rozpočty krajů a obcí
DPPO (obce/kraje)	Rozpočty obcí/rozpočty krajů
Daň z nemovitých věcí	Rozpočty obcí
Silniční daň	Státní fond dopravní infrastruktury
Daň z nabytí nemovitých věcí	SR
Cla	Rozpočet EU, SR
Dálniční poplatek	Státní fond dopravní infrastruktury
Mýtné	Státní fond dopravní infrastruktury
Pojistné za sociální zabezpečení	SR
Místní poplatky	Rozpočty obcí
Správní poplatky	SR, rozpočty krajů, rozpočty obcí
Poplatky v životním prostředí	SR, SFŽP, rozpočty obcí

Zdroj: Finanční management územní samosprávy. (Tománek, 2019). Vlastní zpracování.

V následující Tab. 2.6 jsou vybrané sdílené daně, které jsou poskytovány obecním rozpočtům, a je zde vyčíslen jejich podíl. Daňové příjmy mají dvě základní formy, a to formu lokální, do které patří obecní a regionální daně a formu daní sdílených a svěřených nebo daně vybírané vedle ústředních daní.

Tabulka č. 2.6 Podíly sdílených daní obecních rozpočtů v roce 2019

Daň	Podíl poskytovaný do obecních rozpočtů
DPH	23,58 %
DPFO (srážková daň)	23,58 %
DPFO (placená plátcí)	25,08 %
DPFO (placená poplatíky)	14,15 %
DPPO	23,58 %
DPPO placená obcemi nebo kraji	100 % (daň placená obcemi)

Zdroj: Finanční management územní samosprávy. (Tománek, 2019). Vlastní zpracování.

2.5.1 Lokální daně

V případě těchto daní je správcem obec či kraj, kteří mají v kompetenci správu těchto daní a úpravu daňové základny, sazbu daně a pravidla osvobození od této daňové povinnosti. V těchto příjmech je potřeba mít na paměti všechny tři základní fiskální funkce, kterými jsou funkce alokační, redistribuční a stabilizační. Provazníková (2015) se domnívá, že je efektivnější aplikovat menší počet

výnosných daní než mnoho daní, které výnosné nebudou, jelikož poplatníci nebudou mít schopnost daně hradit (Provazníková, 2015).

2.5.2 Svěřené daně

Výběr těchto daní určuje zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který zároveň určuje, jaký poměr vybraných daní plyne do obecních a krajských rozpočtů. Výši těchto daní nelze velice ovlivnit, pouze však výši sazeb, které jsou vázané rozmezím. Mezi typické daně svěřené se řadí výnos daně z nemovitých věcí, které jsou určeny prostřednictvím koeficientu, který je stanoven na základě počtu obyvatel v obci (Provazníková, 2015). Obec může svým zásahem konstrukci daně upravit, a to tak, že koeficient zvýší o 1 stupeň či sníží až o 3 stupně. Tabulka č. 2.7 tyto koeficienty zobrazuje.

Tabulka č. 2.7 Koeficienty stanovené na základě počtu obyvatel obce

Počet obyvatel obce	Koeficient
Do 1 000 obyvatel	1
1 000 – 6 000 obyvatel	1,4
6 000 – 10 000 obyvatel	1,6
10 000 – 25 000 obyvatel	2
25 000 – 50 000 obyvatel	2,5
50 000 obyvatel, ve statutárních městech a ve městech Františkových Lázních, Luhačovicích, Mariánských Lázních a Poděbradech	3,5
Praha	4,5

Zdroj: Daňové zákony, úplná znění platná k 1. 4. 2019. (Marková, 2019). Vlastní zpracování.

2.5.3 Sdílené daně

Výše sdílených daní jsou celorepublikově stanovené a obce tuto výši nemohou regulovat. Zákon o rozpočtovém určení daní však stanovuje podíl, který obce těmito daňovými příjmy získávají. Provazníková (2015) tvrdí, že existují dva typy přerozdělování těchto daní. Prvním je derivační typ, který říká, že výnosy se rozdělí nižším vládním úrovním na základě procent z výnosů, které byly vybrány na předmětném území, daně tedy putují tam, odkud pochází. Další, takzvaný nederivační typ, který je využíván v České republice říká, že procento, které je stanoveno, tento výnos rozdělí na základě počtu obyvatel. Jako základní kritérium pro toto přerozdělení je počet žáků v základní a mateřské škole v daném území, počet obyvatel a rozloha obce (Provazníková, 2015).

Místní poplatky

Tyto poplatky jsou upraveny zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Obce určují obecně závaznými vyhláškami, které z osmi celkových druhů poplatků na svém území stanoví.

Obce mohou zavést:

- poplatek ze psů,
- poplatek z pobytu,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Správní poplatky

Obce provádí úkony v přenesené působnosti, za které vybírají správní poplatky. Těmi úkony jsou (Tománek, 2019):

- vidimace nebo legalizace,
- ohlášení trvalého pobytu,
- vydání stejnopisu oddacího listu, aj.

Poplatky za znečišťování životního prostředí

Určitá část těchto poplatků náleží obcím, jedná se například o poplatky za (Tománek, 2019):

- znečištění ovzduší,
- uložení odpadů,
- povolené vypouštění odpadních vod do povrchových vod,
- povolené vypouštění odpadních vod do podzemních vod,
- 40 % odvodu za odnětí půdy ze zemědělského a lesního půdního fondu.

Poplatek za komunální odpad

Výši poplatku za komunální odpad si obce stanovují na základě předpokládaných nákladů obce za nakládání tohoto odpadu. Jeho výše je stanovena obecně závaznou vyhláškou, která je schválena zastupitelstvem obce (Tománek, 2019).

Nedaňové příjmy

Obce tyto příjmy získávají prostřednictvím vlastních činností. Typickými druhy těchto nedaňových příjmů jsou (Tománek, 2019):

- příjmy z vlastní činnosti a odvody z přebytků organizací s přímým vztahem,
- příjmy z prodeje nekapitálového majetku nebo
- přijaté sankční platby.

Kapitálové příjmy

Tyto příjmy jsou příjmy z prodeje dlouhodobého majetku (Tománek, 2019).

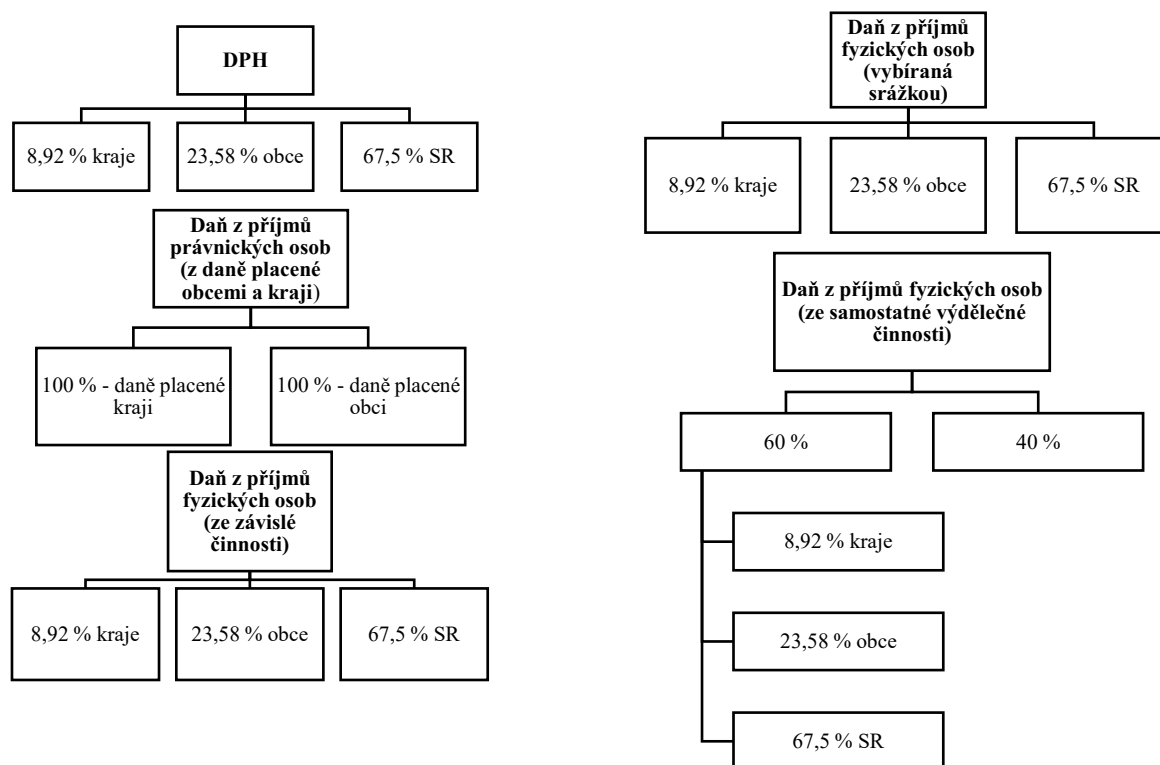
Přijaté transfery

Obce získávají přijaté transfery neboli dotace z jiných veřejných rozpočtů. Dotace se dělí na dvě základní skupiny, a to na dotace nárokové a nenárokové. Dotace nárokové jsou ty dotace, které obce získají bez žádostí, automaticky při splnění určitých kritérií. Nejčastějším typem nárokového transferu je dotace na výkon státní správy, který získávají všechny obce, protože každá z nich státní správu v určité míře zabezpečuje. Výše dotace se však neodvíjí podle počtu obyvatel žijících na katastrálním území dané obce, ale odvíjí se podle počtu obyvatel, pro které činnost zabezpečuje. Konkrétním příkladem zde může být obec s působností matričního úřadu, který zabezpečuje činnosti pro více obcí. Nenárokové dotace jsou obcím poskytovány na základně splnění stanovených pravidel a jak již plyne z názvu, nejsou automatické a obce se o ně musí ucházet. V největší míře se o tyto nenárokové dotace obce uchází u jednotlivých ministerstev nebo fondů, které jsou ministerstvy spravovány a které vyhlašují dotační programy pro podporu jednotlivých projektů, jako je například Ministerstvo pro místní rozvoj s programem Podpora obnovy a rozvoje venkova či Státní fond životního prostředí, aj. (Tománek, 2019).

Formy daňového určení

Dle Provazníkové (2015) existují dva typy daňového určení, a to samostatný daňový základ, o jehož využívání rozhodují nižší úrovně a společný daňový základ, kdy nižší úrovně získávají stanovené výnosové procento z daní, v tomto případě se jedná o daně sdílené. U společného daňového základu existuje ještě jedna forma a to, že celky mohou ke státním daním přidat tzv. přírážku. Pospíšil R. & Žufan P. konstatují, že daňové výnosy jsou rozdělovány mezi stát, kraje a obce na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní (RUD). Výše daňových příjmů má vliv na stabilitu finanční situace obcí nebo krajů. RUD tak určuje, do jakého rozpočtu budou vybrané výnosy z daní, nebo jejich částí přerozděleny. Daňové výnosy jsou obcím rozdělovány na základě koeficientů, viz Tab. 2.4.

Obr. 2.1 Rozpočtové určení daní (RUD) platné od 1. 1. 2018 (přerozdělení sdílených daní)

Zdroj: Ekonomika veřejných rozpočtů. (Pospíšil, P. & Žufan, P., 2019). Vlastní zpracování.

Tab. 2.4 Koeficienty pro přerozdělení výnosů z daní

Koeficient pro obce od roku 2018	Váha koeficientu
Rozloha katastrálního území (max. 10 ha/obyvatel)	3 %
Prostý počet obyvatel	10 %
Počet obyvatel upravený přepočítávacími koeficienty	78 %
Počet dětí MŠ; počet žáků ZŠ	9 %
Celkem	100 %

Zdroj: Ekonomika veřejných rozpočtů. (Pospíšil, P. & Žufan, P., 2019). Vlastní zpracování.

2.6 Rozpočet a rozpočtový proces

2.6.1 Rozpočtový proces

Obce každoročně vytváří rozpočet v návaznosti na svůj střednědobý výhled rozpočtu. Tento proces a rozpočet jako takový lze chápat jako nástroj, který sladuje plánované příjmy a výdaje obce. Územním

rozpočtům říká takzvaně decentralizované peněžní fondy, jelikož územní celky v příjmové části rozpočtu soustřeďují peněžní prostředky přerozdělené ze státního rozpočtu a peněžní prostředky vyplývající z vlastní činnosti. Rozpočet je plánem finančních toků, který se v čase vyvíjí, a tak často dochází k časovému nesouladu ve vývoji příjmů a výdajů. Tento proces je zabezpečen volenými a výkonnými orgány územní samosprávy (Provazníková, 2015).

Činnost územních orgánů ve vztahu k rozpočtu spočívá v několika etapách, kterými jsou (Peková, 2011):

- sestavení návrhu územního rozpočtu výkonným orgánem územní samosprávy,
- projednání poradním a voleným orgánem a schvalování návrhu územního rozpočtu voleným orgánem,
- schvalování územního rozpočtu voleným orgánem,
- realizace rozpočtu během rozpočtového období, za kterou je zodpovědný výkonný orgán, stejně tak za změny vymezené zákonem a plnění tohoto rozpočtu schvalované voleným orgánem,
- průběžná kontrola plnění rozpočtu výkonnými, poradními a volenými orgány
- a schválení závěrečné bilance hospodaření a skutečného vývoje plnění sestaveného výkonným orgánem a projednaného a zkontrolovaného poradním a voleným orgánem.

Těmito krokům se říká etapy rozpočtového procesu. Při tvorbě územního rozpočtu je potřeba dodržovat rozpočtové zásady. Územní rozpočet musí (Peková, 2011):

- být každoročně sestavován a schvalován,
- být reálný a pravdivý,
- být úplný a jednotný,
- být dlouhodobě vyrovnaný,
- být využíván hospodárně a efektivně,
- být prováděna finanční kontrola a účetní audit
- a musí mít publicitu.

Vytvořený rozpočet pak plní alokační, redistribuční a stabilizační funkci (Peková, 2011).

Alokační funkce

Tato funkce zabezpečuje veřejné statky, jako je obrana, školství, aj. v lokálním veřejném sektoru. Veřejné rozpočty si samy stanoví vlastní produkci těchto statků, protože preference jednotlivých obyvatel se liší, avšak při jejich produkci musí být splněny požadavky (Tománek, 2019).

Redistribuční funkce

Tato funkce zajišťuje spravedlivý výběr daní a přerozdělení důchodů mezi potřebné. Kdyby tato spravedlnost a přerozdělení nebyla zajištěna a funkce by byla decentralizována nižším správním celkům, docházelo by s největší pravděpodobností k migraci obyvatel do nejvýhodnějších území (Tománek, 2019).

Stabilizační funkce

Tato funkce má vést ke stabilizaci makroekonomického prostředí poskytováním veřejných prostředků. Stabilizační funkci zabezpečuje v největší míře stát. Investice těchto prostředků vede (Tománek, 2019):

- k podpoře ekonomického růstu,
- ke snížení inflace,
- ke snížení nezaměstnanosti, apod.

2.6.2 Rozpočet jako bilance

Rozpočet je vnímán z účetního hlediska jako bilance, protože se zde účtuje o příjmech a výdajích. Z dlouhodobého hlediska by měl být cílem hospodaření vyrovnaný rozpočet, kdy se příjmy rovnají výdajům. Z hlediska střednědobého by mělo docházet k přebytkovému hospodaření, kdy jsou příjmy větší než výdaje a tento přebytek by měl být převáděn do rezervního fondu pro pokrytí budoucích investic. V případě, že jsou vytvářeny rezervy, mohou územní rozpočty tyto prostředky využívat a eliminuje se tak krátkodobé zadlužování (kontokorentní úvěr). V případě, že rozpočtová jednotka hospodář s krátkodobým přebytkem, je potřebné finanční prostředky zhodnotit, například uložením na výhodný termínovaný účet u peněžního ústavu. Příjmy a výdaje se třídí na základě rozpočtové skladby, která umožňuje (Peková, 2011):

- zabezpečení jednotnosti a přehlednosti,
- analyzovat příjmy a výdaje,
- sumarizovat příjmy a výdaje pomocí konsolidace,
- analyzovat hospodaření a krytí schodku územního rozpočtu
- a zajištění potřebných informací.

Pro třídění jednotlivých příjmů respektují rozpočtové jednotky stanovené zásady (Peková, 2011):

- jednotnosti a závaznosti,
- dlouhodobé stability,
- srozumitelnosti
- a kompatibility.

2.6.3 Rozpočet jako finanční plán

Rozpočet plní funkci finančního plánu, který obci zajišťuje schopnost splácet své závazky. Tento finanční plán akceptuje pouze výdaje takové, které obec dokáže pokrýt, a to (Peková, 2011):

- reálně očekávanými příjmy,
- vytvořenými rezervami
- a půjčkami, které má obec možnost získat a schopnost splatit.

Při vytváření finančního plánu se nejčastěji používá institucionální pojetí rozpočtu, kdy se finanční prostředky rozdělují mezi dané instituce a organizace. Používají se tři druhy přístupů (Peková, 2011):

- **Shora-dolů** – Zřizovatel stanoví podřízené organizaci rozpočet na základě jím stanovených rozpočtových parametrů a limitů.
- **Zdola-nahoru** – Podřízená organizace sestaví svůj návrh rozpočtu a předloží ho zřizovateli k posouzení.
- **Obojí přístup** – Podřízená instituce předloží zřizovateli svůj návrh, přičemž zřizovatel nemůže vyhovět, a tak doporučí instituci přehodnocení návrhu svého rozpočtu. Strany spolu jednají tak dlouho, dokud nedojde k vzájemné dohodě.

Způsoby rozpočtového plánování jsou (Peková, 2011):

- Tvorba rozpočtu od nuly, kdy se jedná o časově náročný proces, ve kterém je vyobrazen finanční cíl, zahrnující náklady na jeho zhotovení. Tato metoda se využívá při zavedení nových příjmů nebo výdajů do veřejného rozpočtu, kterými může být například výběr nové daně.
- Systém programového rozpočtování se zakládá na plánovaných výdajích odrážející cíle organizace.
- Systém výkonového rozpočtování spočívá v nadefinování potřeb neziskových organizací, které jsou soustředěny v regionálním veřejném sektoru.

Pro vytvoření programového rozpočtu je využíváno položkové třídění, kdy dochází k plánování činností, se kterými vzniknou výdaje. Toto třídění je využíváno i při plánování příjmů. Při vytváření programového rozpočtu se doporučuje stanovení výkonových ukazatelů, kterými je určená výše nákladů na jednotku. Kvalitní rozpočet je vytvořen za předpokladu, že jsou kvalitně odhadnuty příjmy, výdaje a je brán v potaz predikovaný vývoj inflace a její vliv na vstupy a výstupy. Důležitá je tvorba rezerv, která může být nápomocna v dobách poklesu ekonomiky či živelních katastrof (Peková, 2011).

V případě, že příjmy a výdaje byly dobře odhadnuty, lze očekávat kvalitní plnění rozpočtu. Velkou roli v tomto plánování hrají zkušenosti a odhad výkonného pracovníka, tzv. rozpočtového plánovače, který odhaduje, v jakém období lze očekávat určité příjmy v odhadnuté výši a v jakém období je nutné hradit výdaje. Z důvodu častého nesouladu toků finančních prostředků je uplatňováno plánování

finančních prostředků v krátkodobém období a tento typ rozpočtového plánování se nazývá platební kalendář. Na základě tohoto krátkodobého plánování lze odhadnout, zda rozpočet potřebuje pomoc v podobě krátkodobého úvěru, nebo v případě, kdy se v něm nachází přebytek finančních prostředků, zváží se vklad na termínovaný účet pro jejich zhodnocení, případně jiná, výhodná investice. Další důležitou činností v rámci efektivního plánování a plnění veřejného rozpočtu je sestavování střednědobé prognózy nebo výhledu, která napomáhá k dlouhodobému vývoji a plánování investic. Na základě této výhledové prognózy je sestavován roční rozpočet. Tyto výhledy napomáhají k hledání způsobů zvýšení alokační efektivnosti a k cílenému plánování prostředků pro budoucí (Peková, 2011):

- uspokojení veřejných statků,
- rozvoj obce,
- zdroje finančních investic,
- neinvestiční náklady
- a poskytování peněžních dotací.

Je důležité, aby při zajišťování veřejných statků docházelo k platbám daní ze strany občanů, aby produkce veřejných statků mohla být zajištěna. Ve vyspělých zemích bývá aplikován výdajový rozpočet a jeho sestavení s sebou nese zjednodušení rozpočtového plánování.

Posláním tohoto rozpočtového plánování výdajů je (Peková, 2011):

- stanovení cílů poslání územní samosprávy, kvality a kvantity zajišťovaných potřeb,
- klást důraz na vytvoření dlouhodobého rozpočtového výhledu,
- respektovat poslání obce a využití zásady neúčelovosti v běžné části rozpočtu,
- nedopustit propadnutí finančních prostředků,
- vytváření úspor ve výdajích a šetření finančních prostředků pro budoucí uspokojování veřejných statků.

2.6.4 Finanční systém na úrovni samosprávy

Hospodaření, funkce a postavení samosprávy je ovlivňováno legislativním rámcem státu. Hospodaření obcí stát reguluje tak, aby bylo v souladu s hospodářskou a stabilizační fiskální politikou státu a musí být dodržovaná takzvaná fiskální disciplína. Tato regulace probíhá formou stanovených fiskálních pravidel, mezi které patří například pravidla pro dosažení cílů stabilizační fiskální politiky státu, transparentnost účetnictví a výkaznictví či požadavek dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu (Peková, 2011).

2.6.5 Principy finančního systému

Peková (2011) tvrdí, že finanční systém je založen na několika principech, které je důležité brát v úvahu a dodržovat. Územní jednotky mají různé postavení a působí na ně různé vlivy, avšak nakládání s finančními prostředky by mělo být vždy co nejefektivnější a nejhospodárnější.

- Hlavním principem hospodaření je hospodaření dle ročního rozpočtu. V rozpočtu se promítají finanční prostředky a je nazýván také jako finanční plán či rozhodující nástroj municipální a regionální politiky.
- Dalším pravidlem finančního systému je omezená tvorba mimorozpočtových fondů, aby se v územních samosprávách finanční prostředky nekládaly do účelových fondů, kde jsou účelově vázány.
- Pravidlo rozpočtového omezení je určeno nenávratnými příjmy. Obce by měly co nejefektivněji využívat finanční prostředky a dbát na to, aby konání bylo v souladu s fiskální a stabilizační politikou země.
- Svým chováním by neměly zesílit vliv inflace na ekonomiku, ale naopak by měly proti jejímu vzrůstu bojovat restrikcí.
- Jedním z dalších principů je takzvaná municipální autonomie, což znamená, že územní správy mají rozhodovací pravomoc, ale také odpovědnost za své jednání v oblasti nakládání s finančními prostředky.
- Důležitým principem je míra finanční soběstačnosti vůči státnímu rozpočtu, to znamená, že musí docházet k výběru daní, u kterých jsou obce příjemci ze 100 % a obce nebyly na státu zcela závislé.
- Princip solidarity je základním principem sociální politiky státu a je nutné se jím řídit i ve vztahu k obecním rozpočtům, znamená to, že distribuce finančních prostředků musí být spravedlivě přerozdělován mezi bohatšími a chudšími obcemi.
- S výše uvedeným principem souvisí další princip, kterým je distribuční spravedlnost a služnost při rozdělování finančních prostředků mezi státem a územní samosprávou.
- Daňoví poplatníci by měli znát využívání jejich daňových odvodů, finanční systém tak musí být transparentní a musí být zajištěna účinná veřejná kontrola.
- Veřejně dostupné informace jsou založeny na pravdivém a úplném informování veřejnosti a hospodaření municipální jednotky, takže občan má právo znát informace o tomto hospodaření.
- Finanční systém musí být v delším časovém úseku stabilní.
- Nemělo by docházet k častým změnám pravidel hospodaření s rozpočtovými prostředky, jako je například daňové určení.

- Finanční systém by měl být využíván účinně a mělo by docházet ke zvyšování efektivnosti lokální ekonomiky. Finanční systém by měl zajistit, aby nedocházelo k migraci soukromého sektoru do jiných regionů.
- Finanční systém by měl být administrativně nenáročný, čímž klesnou i náklady na jeho provoz.
- Stát předává územním samosprávám určité finanční prostředky na zabezpečení činností, a tak je důležité, aby nad těmito činnostmi měl kontrolu.

3. Analýza hospodaření vybrané skupiny obcí

Cílem práce je zhodnocení hospodaření obce Růžďka v porovnání s hospodařením obdobných obcí. Tato obec je místem trvalého pobytu zpracovatelky bakalářské práce, a tak je zde předpoklad znalosti místních poměrů. Jako kritérium pro volbu dalších obcí je určeno kritérium počtu obyvatel, kdy byly zařazeny obce v rozmezí přibližně 800 – 1 100 obyvatel. Vybrané obce musely splnit kritérium stejného kraje, jako srovnávaná obec, což je v tomto případě Zlínský kraj. Pro srovnání bylo tedy vybráno celkem 11 obcí, které daná kritéria splnily a jsou jimi obec Racková, Jarcová, Střítež nad Bečvou, Lačnov, Lhota, Pohořelice, Kašava, Jasenná, Bystřička, Kateřinice a Vigantice. Práce ve větší míře charakterizuje obec Růžďku, která je pro tuto práci stěžejní.

3.1 Obec Růžďka

První existenci dokládající zpráva o obci Růžďka sahá do roku 1504, avšak odhaduje se, že Růžďka existovala již v 15. století a řadí se tak mezi nejstarší vsi tehdejšího Vsetínského panství. První písemná zmínka o Růžďce pochází z Moravských zemských desek. Obec Růžďka je jedinečná svým názvem, který procházel několika obměnami, které zněly například Rúščka, Ruozdczka, Rouška, anebo Raustka. Existují tři odhady, jak tyto názvy vznikly a těmi jsou (Žamboch, 2004):

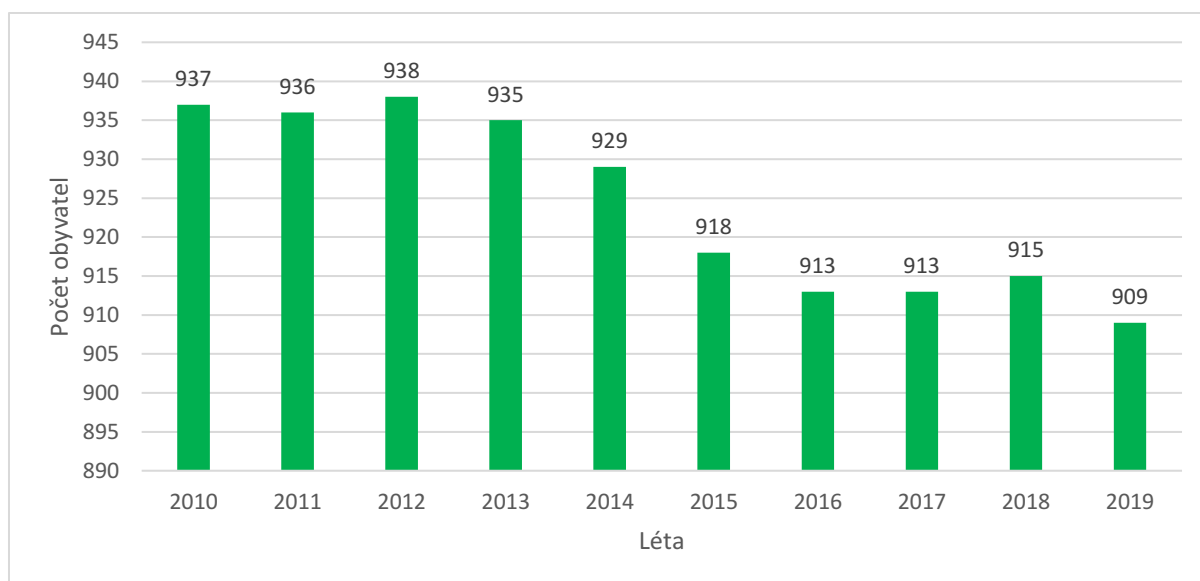
- odvození od jména Róžd'a vzniklého ze slova róžděti, což znamená splétati v růžice,
- další možnost je, vznik od slova roždie, což znamená roští,
- anebo název pochází z divoce rostoucích planých růží.

Název obce je poměrně složitý, avšak unikátní, protože jinou obec s takovýmto názvem v celé České republice nenajdeme. Vyhláška ministerstva vnitra ze dne 23. 1. 1935 č. 22/1925 Sb. stanovila této obci finální název Růžďka.

Obec Růžďka se nachází v údolí Růždeckého potoka ve Vsetínských vrších. Jedná se o rozlehlou obec s katastrální výměrou 1 853,59 ha a s nejvyšším katastrálním bodem Dušná, jehož nadmořská výška činí 738 m. V současné době má obec 915 obyvatel a 376 čísel popisných.

V níže uvedeném grafu je zaznamenán vývoj obyvatelstva obce Růžďka v letech 2010-2019, vždy k 1. 1. daného roku. Z grafu je patrné, že nejvíce obyvatel v těchto letech bylo v obci v roce 2012 a nejméně v roce 2019. V roce 2012 a 2018 tak došlo k jediným nárůstům populace za tyto sledované roky a lze tedy říct, že v obci Růžďka dochází k úbytku obyvatel. Největší meziroční změna je zaznamenána v roce 2015-2016, meziroční úbytek tak činí 1,18 %.

Obr. 3.1 Vývoj počtu obyvatel obce Růžďka v letech 2010-2019

Zdroj: ČSÚ. Vlastní zpracování.

Obec Růžďka si pro rok 2019 schválila deficitní rozpočet, který měl být pokryt ze zůstatku na bankovních účtech, avšak z důvodu nenaplnění plánů investic ve skutečnosti hospodařila s rozpočtem přebytkovým, přičemž přebytek činil 4 446 903,03 Kč viz. Tab. 3.1.

Tab. 3.1 - Hospodaření obce Růžďka v roce 2019

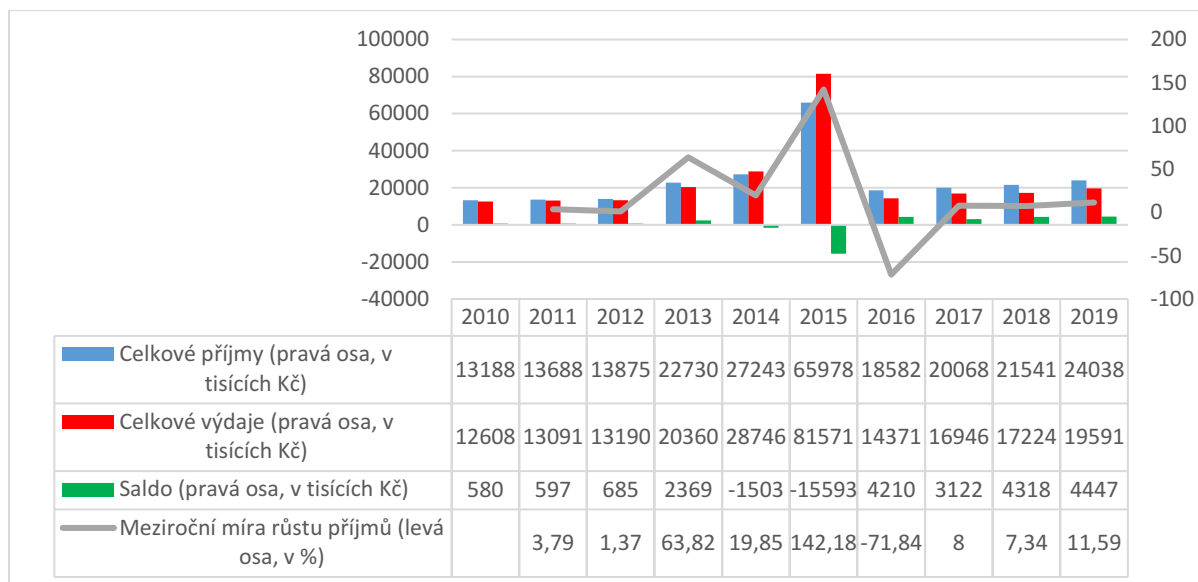
Hospodaření obce Růžďka v roce 2019 (údaje v tis. Kč)					
	Schválený	Upravený	Skutečnost	% RS	% RU
Daňové příjmy	12993	14016,93	15603,49	120,09	111,32
Nedaňové příjmy	3479	3710,49	3914,92	112,53	105,51
Kapitálové příjmy	30	30	81,05	270,17	270,17
Vlastní příjmy	16502	17757,42	19599,46	118,77	110,37
Transfery	1107,5	4436,22	5908,87	533,53	133,2
Příjmy celkem	17609,5	22193,63	25508,32	144,86	114,94
Příjmy celkem (konsolidované)	17609,5	22193,63	24038,32	136,51	108,31
Financování	1551,5	1551,5	-4446,9	-286,62	-286,62
Běžné výdaje	18145	21771,71	19327,63	106,52	88,77
Kapitálové výdaje	1016	1973,42	1733,79	170,65	87,86
Výdaje celkem	19161	23745,13	21061,42	109,92	88,7
Výdaje celkem (konsolidované)	19161	23745,13	19591,42	102,25	82,51
Saldo po konsolidaci	-1551,5	-1551,5	4446,9	-286,62	-286,62

Zdroj: Výkaz Obce Růžďka FIN 2-12 M 2019. Vlastní zpracování.

Graf 3.2 zobrazuje vývoj příjmů a výdajů obce Růžďka v letech 2010–2019. Z grafu je zřejmé, že největší příjmy a výdaje byly v roce 2015, kdy obec získala dotaci na výstavbu Kanalizace a ČOV Růžďka. Největší úspora finančních prostředků je zaznamenána v roce 2019, a obec tak hospodařila

s přebytkem 4 446 900,00 Kč. K záporné meziroční změně došlo v letech 2015–2016, kdy v předchozím období příjmy meziročně vzrostly o 142,2 % z důvodů přijatých transferů, a tak v následujícím roce nastal přirozený pokles výše příjmů, který zapříčinil zápornou meziroční změnu.

Obr. 3.2 Vývoj příjmů a výdajů obce Růžďka v letech 2010–2016

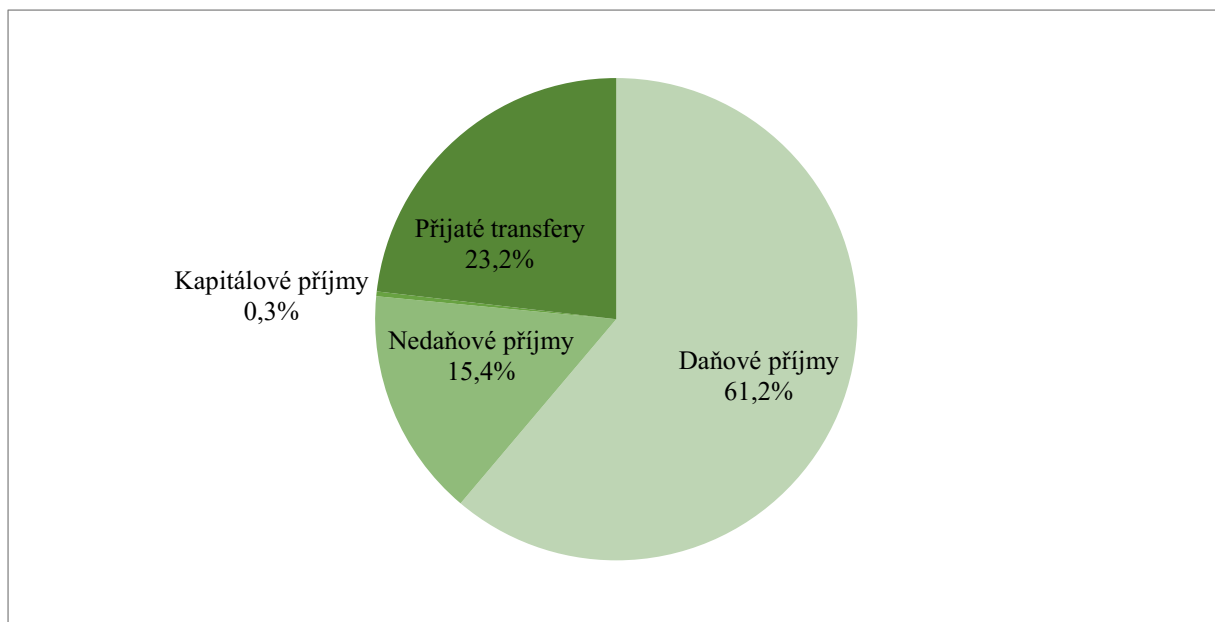
Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

Graf č. 3.3 zobrazuje procentuální podíly jednotlivých příjmů na celkových příjmech obce Růžďka za rok 2019. Největším zdrojem příjmů jsou pro obec Růžďka daňové příjmy, které jsou tvořeny daněmi z příjmu, zisku a kapitálových výnosů, daněmi ze zboží a služeb v tuzemsku, daněmi a poplatky z vybraných činností a služeb a majetkovou daní. Tyto daňové příjmy za rok 2019 tvoří 61,2 % celkových příjmů. Nedaňové příjmy se podílí 15,4 % na celkových příjmech a jsou tvořeny příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytku organizací s přímým vztahem, příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatními nedaňovými příjmy a přijatými sankčními vratkami a vratkami transferů. Do kapitálových příjmů, které tvoří 0,3 % celkových příjmů rozpočtu, patří příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy.

V grafu 3.4 je zaznamenána výše jednotlivých daňových příjmů obce za rok 2019. Daň z příjmů, zisků a kapitálových výnosů je tvořena daní z příjmů fyzických osob placená plátcí, daní z příjmů fyzických osob placená poplatníky, daní z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou, daní z příjmů právnických osob a daní z příjmů právnických osob za obce. V roce 2019 dosáhly tyto daňové příjmy výše 7 299,032 tis. Kč. Daně za zboží a služby v tuzemsku jsou tvořeny daní z přidané hodnoty, která v roce 2019 dosáhla výše 7 012,591 tis. Kč. Daně a poplatky z vybraných činností a služeb zahrnují poplatky za odnětí pozemků plnicích funkcí lesa, za provoz, shromažďování a odstraňování komunálního odpadu, poplatky ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek z ubytovací kapacity, správní poplatky, daně z hazardních her s výjimkou dílčí daně

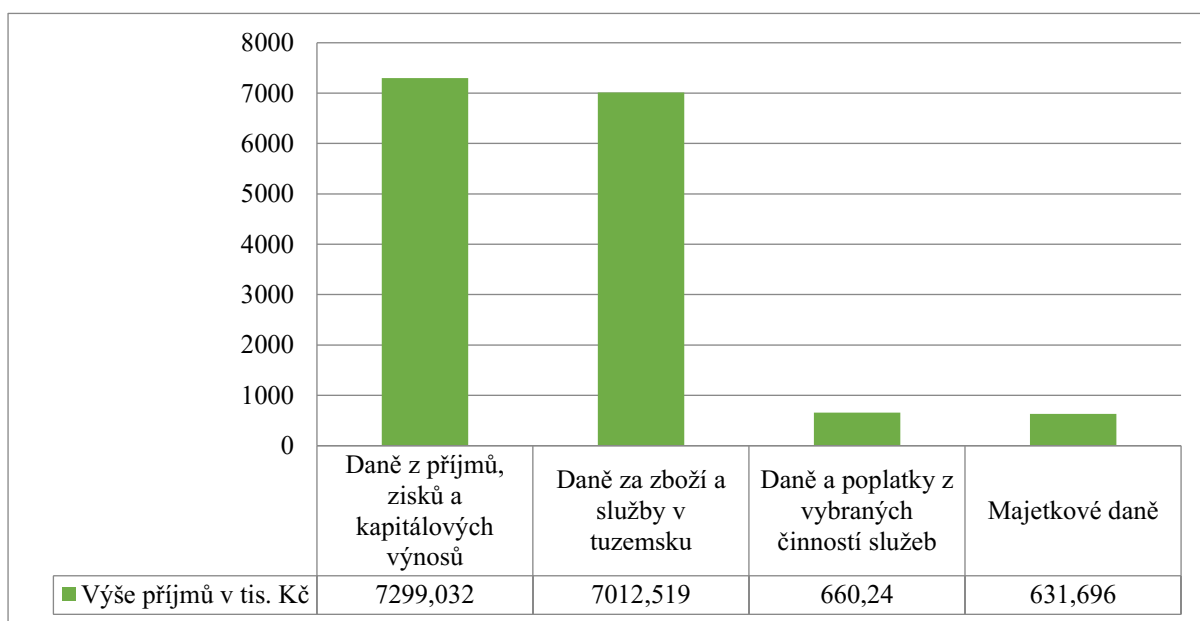
z technických her a zrušené odvody z loterií a v roce 2019 dosáhly výše 660,24 tis. Kč. Do majetkových daní se řadí celá výše daně z nemovitých věcí a ta pro rok 2019 v obci Růžďka činila 631,696 tis. Kč.

Obr. 3.3 Procentuální podíl příjmů obce Růžďka v roce 2019

Zdroj: Výkaz Obce Růžďka FIN 2-12 M 2019. Vlastní zpracování.

Obr. č. 3.4 Daňové příjmy obce Růžďka 2019

Zdroj: Výkaz Obce Růžďka FIN 2-12 M 2019. Vlastní zpracování.

3.2 Hospodaření vybraných obcí v letech 2016–2019

V tabulkách č. 3.2–3.5 jsou zobrazeny hodnoty vybraných obecních rozpočtů v letech 2016–2019. Hodnoty, které jsou v následujících tabulkách uvedeny, jsou v každé třídě přepočítané na jednoho obyvatele dle počtu obyvatel v aktuálním roce a obce jsou podle počtu obyvatel v konkrétním roce seřazeny. Tyto údaje budou sloužit k následné analýze, kde bude porovnán rozpočet obce Růžďka s vybranými jedenácti obcemi. Pro srovnání budou analyzovány hodnoty jednotlivých tříd rozpočtu, kterými jsou:

- Třída 1 – Daňové příjmy,
- Třída 2 – Nedaňové příjmy,
- Třída 3 – Kapitálové příjmy,
- Třída 4 – Přijaté transfery,
- Třída 5 – Běžné výdaje,
- Třída 6 – Kapitálové výdaje a
- Třída 8 – Financování.

V Tab. 3.2 je uvedeno hospodaření vybraných obcí v roce 2016. Z uvedených hodnot v Třídě 8 je zřejmé, že všechny obce hospodařily s kladným výsledkem hospodaření. Nejvyššími příjmy do obecních rozpočtů byly u všech obcí daňové příjmy. Jednotlivé příjmy se pohybují v roce 2016 v rozmezí:

- Třída 1 - od 10,823 tis. Kč/obyv. (Obec Lhota) do 13,129 tis. Kč/obyv. (Obec Růžďka),
- Třída 2 - od 0,631 tis. Kč/obyv. (Obec Jasenná) do 8,493 tis. Kč/obyv. (Obec Střítež nad Bečvou),
- Třída 3 – od 0 tis. Kč/obyv. (Obec Lhota, Pohořelice, Vigantice) do 0,424 tis. Kč/obyv. (Obec Jarcová),
- Třída 4 – od 0,209 tis. Kč/obyv. (Obec Racková) do 7,219 tis. Kč/obyv. (Obec Jasenná).

Výdaje se u vybraných obcí pohybují v roce 2016 v rozmezí:

- Třída 5 – od 6,746 tis. Kč/obyv. (Obec Lhota) do 14,958 tis. Kč/obyv. (Obec Růžďka),
- Třída 6 – od 0,116 tis. Kč/obyv. (Obec Lhota) do 5,275 tis. Kč/obyv. (Obec Lačnov).

Výsledky třídy financování se pohybují v roce 2016 v intervalu od -8,567 tis. Kč/obyv. (Obec Kateřinice) do -0,153 tis. Kč/obyv. (Obec Jasenná).

Tab. 3.2 Hospodaření vybraných obcí v roce 2016 (v tis. Kč/obyv.)

Obec	Poč. ob. k 1.1.2016	Třída 1	Třída 2	Třída 3	Třída 4	Třída 5	Třída 6	Třída 8
Racková	812	11,606	0,733	0,05	0,209	6,987	3,036	-2,576
Jarcová	831	11,381	3,294	0,424	1,288	8,957	3,259	-4,17
Střítež nad Bečvou	850	11,528	8,493	0,001	0,448	13,528	0,725	-6,216
Lačnov	857	11,783	3,811	0,0004	2,124	10,629	5,275	-1,813
Lhota	859	10,823	1,228	0	0,309	6,746	0,116	-5,498
Pohořelice	879	12,159	3,159	0	0,799	10,918	3,946	-1,253
Kašava	902	12,478	1,705	0,017	3,441	10,775	1,412	-5,453
Růžďka	913	13,129	5,063	0,035	2,125	14,958	0,783	-4,611
Jasenná	954	11,641	0,631	0,329	7,219	8,347	2,906	-8,567
Bystřička	1 011	11,552	4,014	0,01	0,56	10,809	4,348	-0,979
Kateřinice	1 028	11,486	3,019	0,255	4,08	13,694	4,994	-0,153
Vigantice	1 063	10,964	2,771	0	0,975	9,893	3,123	-1,694

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

V Tab. 3.3 je uvedeno hospodaření vybraných obcí v roce 2017. Nejvyšší podíl příjmů v současném roce tvoří, stejně jako v roce předchozím, daňové příjmy. Jednotlivé příjmy se v roce 2017 pohybují v rozmezí:

- Třída 1 – od 11,594 tis. Kč/obyv. (Obec Lhota) do 14,339 tis. Kč/obyv. (Růžďka),
- Třída 2 – od 0,459 tis. Kč/obyv. (Obec Jasenná) do 9,012 tis. Kč/obyv. (Střítež nad Bečvou),
- Třída 3 – od 0 tis. Kč/obyv. (Obce - Racková, Kašava) do 1,701 tis. Kč/obyv. (Obec Kateřinice),
- Třída 4 – od 0,613 tis. Kč/obyv. (Obec Lačnov) do 5,856 tis. Kč/obyv. (Obec Kašava).

Výdaje se u vybraných obcí pohybují v rozmezí:

- Třída 5 – od 7,354 tis. Kč/obyv. (Obec Racková) do 17,941 tis. Kč/obyv. (Obec Růžďka),
- Třída 6 – od 0,253 tis. Kč/obyv. (Obec Lhota) do 6,724 tis. Kč/obyv. (Obec Jasenná),

Výsledky třídy financování se pohybují v roce 2017 v intervalu od -7,298 tis. Kč/obyv. (Obec Jasenná) do 0,084 tis. Kč/obyv. (Obec Jarcová).

Tab. 3.3 Hospodaření vybraných obcí v roce 2017 (v tis. Kč/obyv.)

Obec	Poč. ob. k 1.1.2017	Třída 1	Třída 2	Třída 3	Třída 4	Třída 5	Třída 6	Třída 8
Racková	809	12,838	0,759	0	0,633	7,354	4,251	-2,624
Střítež nad Bečvou	841	12,393	9,012	0,024	0,853	13,484	2,849	-5,949
Jarcová	848	12,746	5,825	0,168	1,661	10,905	2,197	-7,298
Lačnov	858	13,696	3,085	0,056	0,613	10,28	2,455	-4,716
Lhota	859	11,594	1,194	0,05	0,919	9,166	0,253	-4,338
Pohořelice	879	13,25	3,399	0,002	2,358	11,42	4,673	-2,916
Kašava	897	13,788	1,185	0	5,856	15,22	6,357	-0,748
Růžďka	913	14,339	5,63	0,018	1,993	17,941	0,62	-3,419
Jasenná	957	12,783	0,459	0,052	0,903	7,87	6,724	0,395
Bystřička	1 025	12,808	5,301	0,002	1,133	13,28	5,224	-0,74
Kateřinice	1 033	12,437	3,033	1,701	3,915	15,305	5,864	0,084
Vigantice	1 070	11,805	2,535	0,015	1,243	10,982	3,321	-1,294

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

V Tab. 3.4 je uvedeno hospodaření vybraných obcí v roce 2018. Nejvyšší podíl příjmů v současném roce tvoří, stejně jako v předchozích letech daňové příjmy. Jednotlivé příjmy se v roce 2018 pohybují v rozmezí:

- Třída 1 – od 12,397 tis. Kč/obyv. (Obec Bystřička) do 16,05 tis. Kč/obyv. (Obec Růžďka),
- Třída 2 – od 0,723 tis. Kč/obyv. (Obec Racková) do 10,7 tis. Kč/obyv. (Obec Střítež nad Bečvou),
- Třída 3 – od 0 tis. Kč/obyv. (Obce - Racková, Jarcová, Střítež nad Bečvou, Pohořelice, Kašava) do 2,962 tis. Kč/obyv. (Obec Kateřinice),
- Třída 4 – od 0,698 tis. Kč/obyv. (Obec Pohořelice) do 9,464 tis. Kč/obyv. (Obec Kašava).

Výdaje se u vybraných obcí pohybují v rozmezí:

- Třída 5 – od 7,435 tis. Kč/obyv. (Obec Racková) do 18,48 tis. Kč/obyv. (Obec Růžďka),
- Třída 6 – od 0,344 tis. Kč/obyv. (Obec Růžďka) do 16,021 tis. Kč/obyv. (Obec Kašava).

Výsledky třídy financování se pohybují v roce 2018 v intervalu od -5,456 tis. Kč/obyv. (Obec Vigantice) do 11,621 tis. Kč/obyv. (Obec Střítež nad Bečvou).

Tab. 3.4, Hospodaření vybraných obcí v roce 2018 (v tis. Kč/obyv.)

Obec	Poč. ob. k 1.1.2018	Třída 1	Třída 2	Třída 3	Třída 4	Třída 5	Třída 6	Třída 8
Racková	826	13,968	0,723	0	1,917	7,435	3,718	-5,456
Jarcová	835	13,736	5,024	0	3,031	18,241	2,163	-1,388
Střítež nad Bečvou	859	13,135	10,7	0	1,929	15,914	3,577	-6,272
Lačnov	866	14,999	1,772	0,013	3,435	12,957	8,555	1,293
Lhota	871	12,709	1,091	0,263	0,935	10,624	5,106	0,732
Pohořelice	885	14,872	3,549	0	0,698	13,652	2,543	-2,924
Růžďka	915	16,05	5,238	0,026	2,227	18,48	0,344	-4,719
Kašava	920	15,291	1,271	0	9,464	11,916	16,021	1,91
Jasenná	946	14,157	1,111	0,008	2,263	9,907	5,287	-2,346
Bystřička	1 008	12,397	2,916	1,055	3,052	13,354	10,408	4,342
Kateřinice	1 043	14,046	3,093	2,962	6,761	13,965	10,52	-2,376
Vigantice	1 081	12,856	3,186	0,875	7,613	13,986	22,164	11,621

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

V Tab. 3.5 je uvedeno hospodaření vybraných obcí v roce 2019. Nejvyšší podíl příjmů v současném roce tvoří, stejně jako v předchozích letech daňové příjmy. Jednotlivé příjmy se v roce 2019 pohybují v rozmezí:

- Třída 1 – od 13,877 tis. Kč/obyv. (Obec Lhota) do 17,166 tis. Kč/obyv. (Obec Růžďka),
- Třída 2 – od 0,722 tis. Kč/obyv. (Obec Racková) do 10,578 tis. Kč/obyv. (Obec Střítež nad Bečvou),
- Třída 3 – od 0 tis. Kč/obyv. (Obce – Racková, Lhota) do 1,124 tis. Kč/obyv. (Obec Vigantice),
- Třída 4 – od 1,556 tis. Kč/obyv. (Obec Jasenná) do 20,603 tis. Kč/obyv. (Obec Kateřinice),

Výdaje se u vybraných obcí pohybují v rozmezí:

- Třída 5 – od 8,651 tis. Kč/obyv. (Obec Racková) do 19,645 tis. Kč/obyv. (Obec Růžďka),
- Třída 6 – od 1,022 tis. Kč/obyv. (Obec Lhota) do 19,833 tis. Kč/obyv. (Obec Kateřinice),

Výsledky třídy financování se pohybují v roce 2019 v intervalu od -6,14 tis. Kč/obyv. (Obec Bystřička) do 9,003 tis. Kč/obyv. (Obec Lhota).

Tab. 3.5, Hospodaření vybraných obcí v roce 2019 (v tis. Kč/obyv.)

Obec	Poč. ob. k 1.1.2019	Třída 1	Třída 2	Třída 3	Třída 4	Třída 5	Třída 6	Třída 8
Racková	829	15,137	0,722	0	1,57	8,651	7,915	-0,862
Jarcová	840	14,745	4,214	0,003	3,935	15,7	2,043	-5,154
Střítež nad Bečvou	852	14,264	10,578	0,101	3,302	19,384	5,281	-3,579
Lačnov	865	16,057	1,92	0,484	7,536	13,311	12,46	-0,225
Lhota	885	13,877	1,156	0	0,934	8,805	1,022	-6,14
Pohořelice	897	16,037	3,854	1,036	1,696	14,85	5,062	-2,71
Růžďka	909	17,166	4,307	0,089	4,883	19,645	1,907	-4,892
Kašava	924	16,664	1,285	1,006	2,955	14,879	9,971	2,94
Jasenná	967	15,339	0,794	0,019	1,556	11,581	5,158	-0,568
Bystřička	1 010	14,989	2,65	0,006	8,158	15,329	19,476	9,003
Kateřinice	1 039	15,302	4,277	0,048	20,603	19,411	19,833	-0,987
Vigantice	1 093	14,037	2,2	1,124	7,59	14,501	19,252	8,801

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

V Tab. 3.6 je uveden celkový součet příjmů Třídy 1, Třídy 2, Třídy 3 a Třídy 4 u všech porovnávaných obcí za jednotlivé roky i za celkové sledované období. Tyto hodnoty byly v Tab. 3.2-3.5 přepočítány na jednoho obyvatele. Součet celkových příjmů činí 969,833 tis. Kč, přičemž nejvyšší příjmy obce inkasovaly v roce 2019, kdy jejich průměrná hodnota dosáhla výše 26,121 tis. Kč/obyv. Za sledované období získala největší objem příjmů obec Kateřinice, jejíž celkové příjmy činí 107,018 tis. Kč/obyv., obec Střítež nad Bečvou v celkové hodnotě příjmů 96,761 tis. Kč/obyv. a obec Růžďka s hodnotou 92,318 tis. Kč/obyv.

V Tab. 3.7 je zaznamenán celkový součet výdajů Třídy 5 a Třídy 6 na obyvatele za sledované období u všech porovnávaných obcí. Tyto hodnoty byly v Tab. 3.5-3.8 přepočítány na jednoho obyvatele. Souhrnná hodnota výdajů tak činí 885,309 tis. Kč. Nejvyšší výdaje jsou zaznamenány, stejně, jako u příjmů, v roce 2019 a jejich průměrná výše činí 25,691 tis. Kč. Nejvyšší výdaje ve sledovaném období vynaložila obec Kateřinice s částkou 103,586 tis. Kč/obyv., obec Bystřička ve výši 92,228 tis. Kč/obyv. a obec Kašava ve výši 86,551 tis. Kč/obyv.

Tab. 3.6 Vývoj celkových příjmů v letech 2016-2019 (v tis. Kč/obyv.)

Obec	2016	2017	2018	2019	2016-2019
Racková	12,598	14,23	16,608	17,429	60,865
Jarcová	16,387	20,4	21,791	22,897	81,475
Střítež nad Bečvou	20,47	22,282	25,764	28,245	96,761
Lačnov	17,7184	17,45	20,219	25,997	81,3844
Lhota	12,36	13,757	14,998	15,967	57,082
Pohořelice	16,117	19,009	19,119	22,623	76,868
Růžďka	20,352	21,98	23,541	26,445	92,318
Kašava	17,641	20,829	26,026	21,91	86,406
Jasenná	19,82	14,197	17,539	17,708	69,264
Bystřička	16,136	19,244	19,42	25,803	80,603
Kateřinice	18,84	21,086	26,862	40,23	107,018
Vigantice	14,71	15,598	24,53	24,951	79,789
Průměrné příjmy na obyvatele	18,537	20,026	23,195	26,121	87,879

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

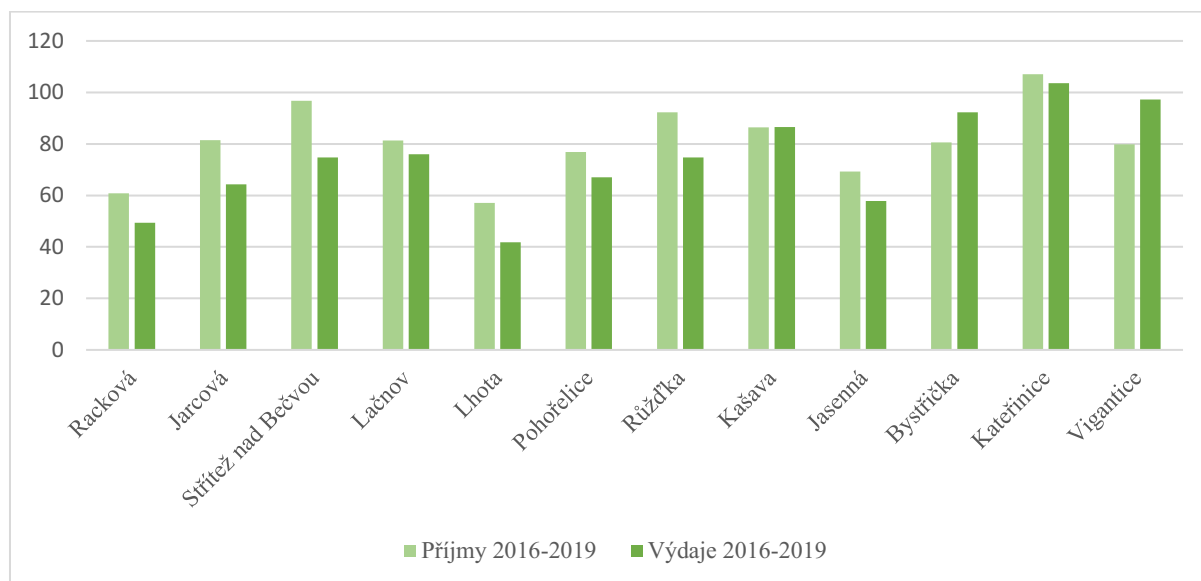
Tab. 3.7 Vývoj celkových výdajů v letech 2016-2019 (v tis. Kč/obyv.)

Obec	2016	2017	2018	2019	2016-2019
Racková	10,023	11,605	11,153	16,566	49,347
Jarcová	13,102	13,102	20,404	17,743	64,351
Střítež nad Bečvou	14,253	16,333	19,491	24,665	74,742
Lačnov	15,904	12,735	21,512	25,771	75,922
Lhota	6,862	9,419	15,73	9,827	41,838
Pohořelice	14,864	16,093	16,195	19,912	67,064
Růžďka	15,741	18,561	18,824	21,552	74,678
Kašava	12,187	21,577	27,937	24,85	86,551
Jasenná	11,253	14,594	15,194	16,739	57,78
Bystřička	15,157	18,504	23,762	34,805	92,228
Kateřinice	18,688	21,169	24,485	39,244	103,586
Vigantice	13,016	14,303	36,15	33,753	97,222
Průměrné výdaje na obyvatele	14,696	17,107	22,69	25,691	80,184

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

V Obr. 3.5 je graficky zaznamenán celkový vývoj příjmů a výdajů sledovaných obcí. Dle grafu je zřejmé, že příjmy obce Bystřička, obce Vigantice a obce Kašava jsou ve sledovaném období nižší než jejich vynaložené výdaje. Ostatní sledované obce dosáhly celkově vyšších příjmů než výdajů.

Obr. 3.5 Grafické znázornění vývoje celkových příjmů a výdajů vybraných obcí v letech 2016-2019

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

V Tab. 3.8 jsou sečteny celkové hodnoty jednotlivých tříd v tis. Kč/obyv. všech porovnávaných obcí za jednotlivá období i za celkové sledované období 2016-2019. Nejvyšším příjmem jsou pro všechny obce daňové příjmy v celkové výši 646,837 tis. Kč, které se na rozpočtových příjmech sledovaných obcí podílejí průměrně 64,3 %. Největší výdaje jsou pro sledované obce běžné výdaje, které dosáhly ve sledovaném období hodnoty celkem 605,926 tis. Kč a tvoří průměrně 70,2 % výdajové části rozpočtu.

Tab. 3.8 Souhrnné hodnoty jednotlivých tříd ve sledovaných letech 2016-2019 tis. Kč

Třída	2016	2017	2018	2019	2016-2019
Třída 1	140,53	154,477	168,216	183,614	646,837
Třída 2	37,921	41,417	39,674	37,957	156,969
Třída 3	1,1214	2,088	5,202	64,718	73,1294
Třída 4	23,577	22,08	43,325	64,718	153,7
Třída 5	126,241	143,207	160,431	176,047	605,926
Třída 6	33,923	44,788	90,406	109,38	278,497
Třída 8	42,983	33,563	5,583	4,373	86,502

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

4. Zhodnocení hospodaření vybrané obce v kontextu hospodaření obdobných obcí

Zhodnocení hospodaření obce Růžďka ve srovnání s obdobně hospodařícími obcemi je provedeno na základě zjištěných údajů v předchozí kapitole této práce. Obec Růžďka je v první části srovnána z hlediska celkových příjmů a následně poté v každé třídě dle druhového třídění. V Tab. 4.1 jsou uvedeny průměrné hodnoty za celkové i jednotlivé příjmové třídy. Jednotlivé ukazatele jsou přepočteny na hodnotu tis. Kč/obyv. V další části je obec Růžďka srovnávána na základě celkových výdajů a následně poté dle výdajů dle druhového třídění. K tomuto srovnání jsou použity průměrné hodnoty srovnávaných obcí za sledovaná období, které jsou uvedeny v Tab. 4.3.

Tab. č. 4.1 Průměrné hodnoty příjmů a jednotlivých příjmových tříd vybrané skupiny obcí v tis. Kč/obyv.

Příjmy	Rok				Souhrnné hodnoty průměrů 2016-2019	Průměr za všechny roky
	2016	2017	2018	2019		
Celkové příjmy	18,537	20,026	23,195	26,121	87,879	21,985
Daňové příjmy	12,823	14,057	15,216	16,527	58,623	14,663
Nedaňové příjmy	3,46	3,769	3,589	3,416	14,234	3,558
Kapitálové příjmy	0,102	0,19	0,471	0,352	1,115	0,279
Přijaté transfery	2,151	2,009	3,919	5,825	13,904	3,484

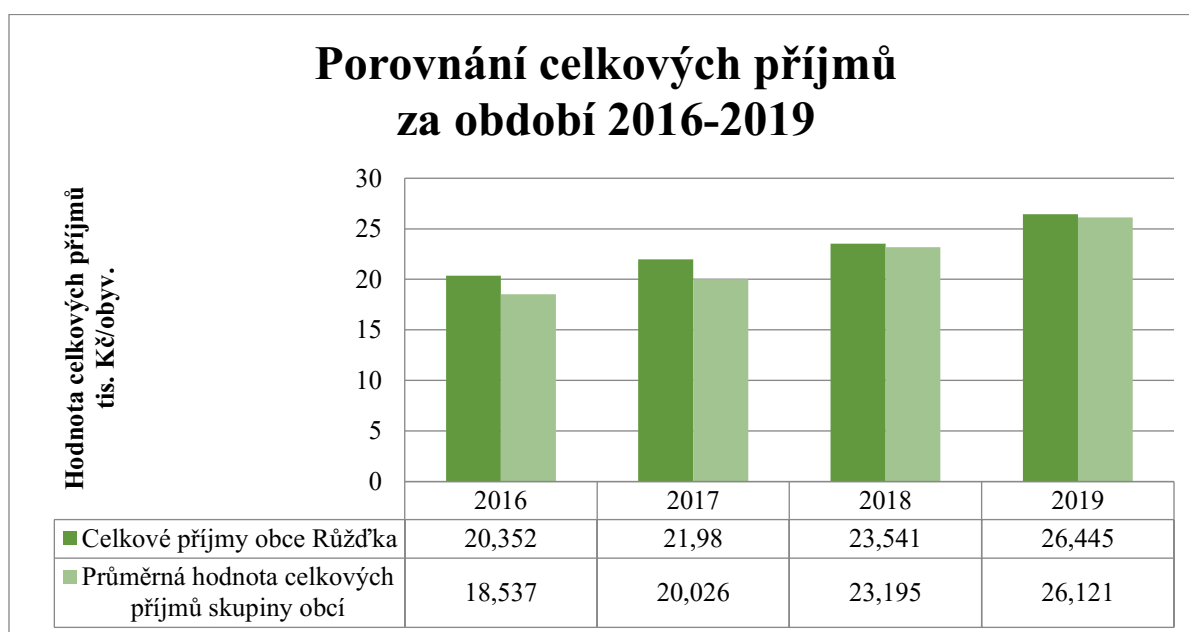
Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

4.1 Celkové příjmy

Dosažené celkové příjmy obce Růžďka na obyvatele jsou ve všech sledovaných letech větší než průměrná hodnota ukazatele za všechna sledovaná období viz. Obr. 4.1. Důvodem nadprůměrných příjmů této obce je vysoký podíl daňových příjmů na celkových příjmech obce. Velkou roli zde hrají i přijaté transfery, kterými v roce 2019 byly například ex post financované dotace ze státního rozpočtu na řešení separovaných odpadů nebo bourací práce. Obec generuje určité příjmy i z pěstební činnosti, která sice v těchto letech pro obec byla výdělečnou, avšak v současné kůrovcové kalamitě se situace mění a obce jsou nuceny do pěstební činnosti investovat větší množství finančních prostředků než v předchozích letech. Celkové příjmy mají každoročně rostoucí tendenci. Největší meziroční nárůst je zaznamenán v roce 2019, kdy celkové příjmy obce Růžďka vzrostly o 12,3 % oproti předchozímu roku. V roce 2019 obec Růžďka získala největší celkové příjmy za všechna sledovaná období, avšak je nutné brát v potaz výše zmíněné ex post financované dotace, tedy dotace, které byly realizované včetně vynaložených výdajů již v roce 2018, ale následně proplacené až v roce 2019.

Dle Obr. 4.1 je zřejmé, že v letech 2016-2017 je rozdíl mezi celkovými příjmy obce Růžďka a průměrnými celkovými příjmy srovnávaných obcí větší, než v letech 2018-2019. V roce 2016-2017 jsou celkové příjmy obce Růžďka vyšší od průměru srovnávaných obcí průměrně o 1,885 tis. Kč/obyv. a v roce 2018-2019 pouze 0,335 tis. Kč/obyv. Lze tedy říct, že v roce 2018-2019 sice celkové příjmy obce Růžďka vzrostly, avšak celkové příjmy vzrostly celoplošně, tedy i ve všech srovnávaných obcích, a proto se hodnota celkových příjmů obce Růžďka neliší o tak velkou část jako v letech 2016-2017. Kdyby tedy došlo k připsání dotací ex post, kdy výše dotace činila přibližně 1,218 tis. Kč/obyv. v roce 2018, kdy byly schváleny, odchylka od průměru z předchozích let by byla zachována a příjmy v roce 2019 by byly pravděpodobně podprůměrné.

Obr. 4.1 Grafické porovnání celkových příjmů obce Růžďka s průměrnými hodnotami srovnávaných obcí v tis. Kč/obyv.

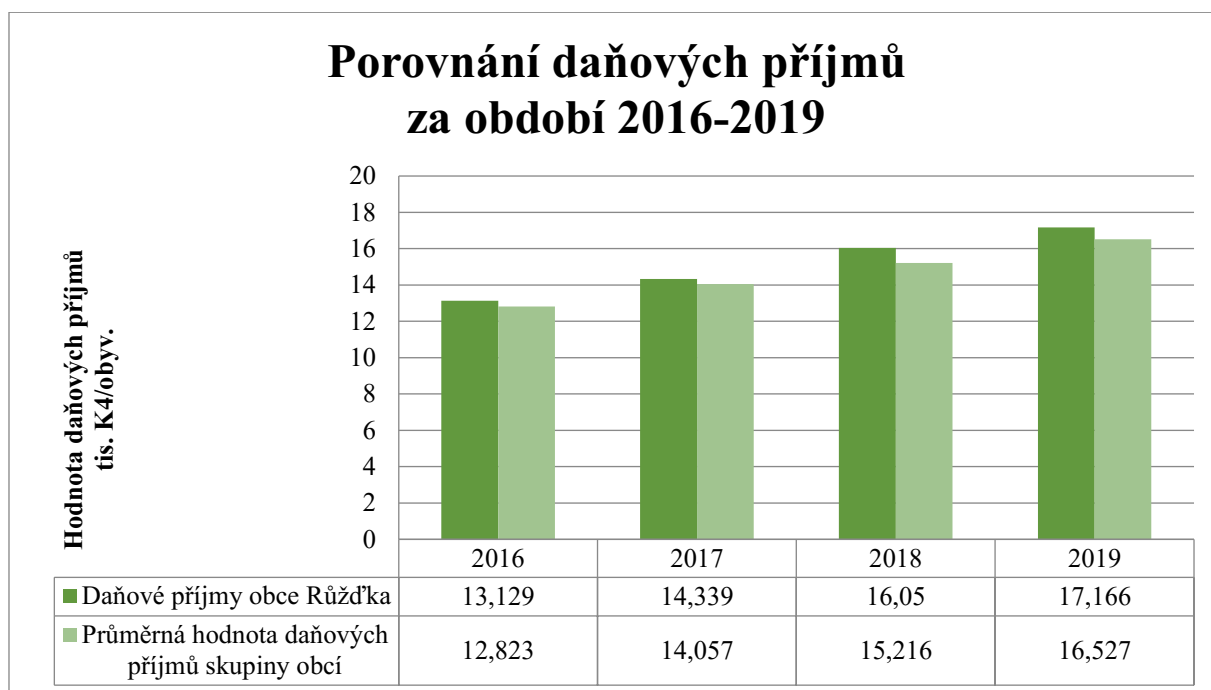
Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

4.2 Daňové příjmy

Daňové příjmy tvoří značnou část příjmů do všech obecních rozpočtů, avšak obce jejich výši nemohou příliš ovlivnit. Daňovými příjmy je tedy zajištěna určitá stabilita příjmů v obecních rozpočtech. Z provedeného šetření lze říct, že obec Růžďka dosahuje každoročně nejvyšší hodnoty daňových příjmů v tis. Kč/obyv. z vybrané skupiny obcí. Tyto daňové příjmy každoročně narůstají, avšak nejvyšší meziroční nárůst daňových příjmů na obyvatele byl v této obci zaznamenán v roce 2018 viz. Obr. 4.2. Výši daňových příjmů ovlivňují určité aspekty vycházející z vyhlášky každoročně vydávané Ministerstvem financí ČR. Pro rok 2019 se jedná o Vyhlášku č. 219/2019 o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Tento procentuální podíl se vypočítává z počtů obyvatel, započtené výměry katastrálních území, počtů dětí

a žáků navštěvující školská zařízení zřizované obcí a počtů zaměstnanců. Průměrné hodnoty vybraných obcí se nachází v následující tabulce 4.2, která uvádí jednotlivé hodnoty daných kritérií v přepočtu na jednoho obyvatele. V tabulce je uvedena vždy hodnota kritéria a následně je v dalším sloupci uvedeno pořadí od nejmenšího počtu po největší. V tomto případě lze říct, že obec Růžďka má vůči srovnávacímu průměru nadprůměrnou rozlohu, téměř o polovinu, která činí 2,039 ha/obyv., nadprůměrný počet dětí navštěvující školská zařízení v obci, který činí 0,167 dětí/obyv., avšak podprůměrný počet zaměstnanců s hodnotou 0,081.

Obr. 4.2 Grafické porovnání daňových příjmů obce Růžďka s průměrnými hodnotami srovnávaných obcí v tis. Kč/obyv.

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

Tab. 4.2 Hodnoty kritérií pro rozdělení výnosů z daně z přidané hodnoty a daní z příjmů na 1 obyvatele

Obec	Katastr. výměra (ha)	Katastr. výměra (ha) - pořadí	Počet dětí a žáků	Počet dětí a žáků - pořadí	Počet zaměstnanců k 1.12.2018	Počet zaměstnanců k 1.12.2018 - pořadí
Racková	1,348	10	0,078	5	0,069	1
Jarcová	0,62	2	0,09	6	0,108	5
Střítež nad Bečvou	0,876	5	0,033	2	0,107	4
Lačnov	1,772	11	0,094	7	0,518	11
Lhota	0,567	1	0,032	1	0,101	3
Pohořelice	0,655	3	0,113	10	0,757	12
Růžďka	2,039	12	0,167	11	0,081	2
Kašava	0,911	6	0,231	12	0,14	7
Jasenná	1,279	8	0,094	8	0,295	10
Bystřička	0,942	7	0,044	3	0,21	9
Kateřinice	1,286	9	0,098	9	0,116	6
Vigantice	0,698	4	0,05	4	0,199	8
Celkem	12,993		1,124		2,701	
Průměr	1,083		0,094		0,225	

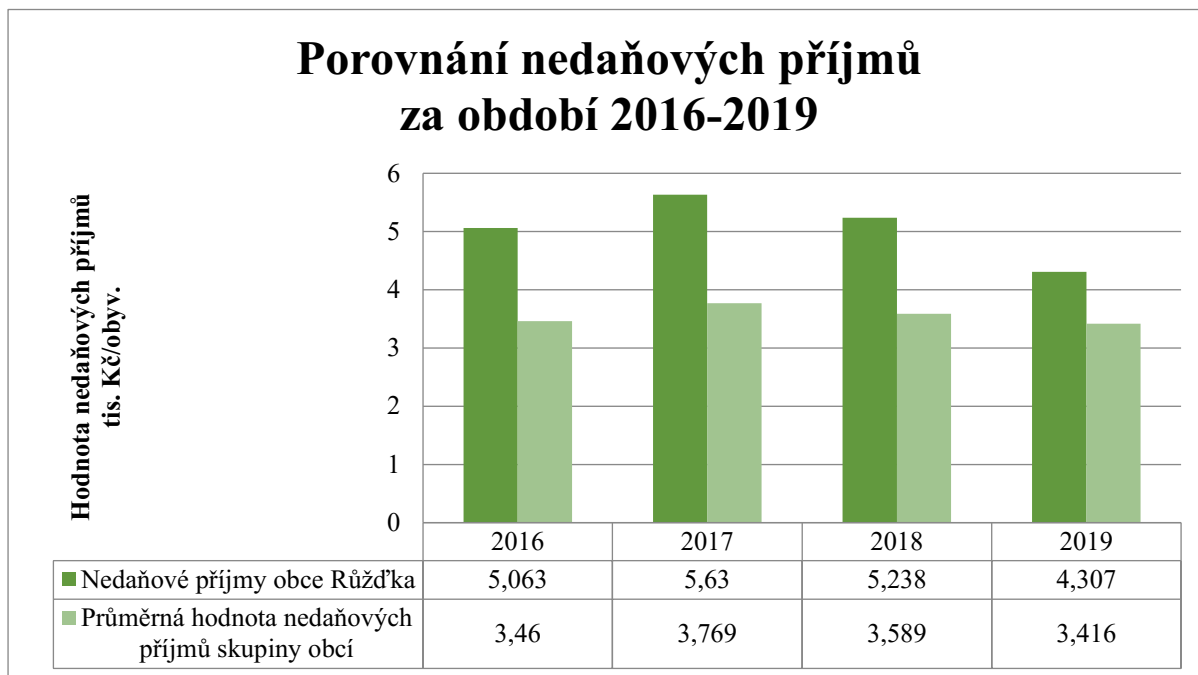
Zdroj: Vyhláška č. 219/2019 o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Vlastní zpracování.

4.3 Nedaňové příjmy

S ohledem na výše zjištěné hodnoty lze říci, že hodnota nedaňových příjmů obce Růžďka je ve všech sledovaných letech nadprůměrná. Nejvyšších nedaňových příjmů na obyvatele obec Růžďka dosáhla v roce 2017, kdy jejich hodnota byla zároveň i nejvyšší hodnotou ze sledované skupiny obcí téhož roku viz. Obr. 4.3. Od roku 2018 průměrná hodnota nedaňových příjmů na obyvatele každoročně klesá a konkrétně obec Růžďka zaznamenala největší meziroční pokles nedaňových příjmů v roce 2019, a to o 21,6 %. V roce 2019 výše nedaňových příjmů obce Růžďka poprvé ve sledovaných letech klesla pod 4 tis. Kč/obyv. Nedaňové příjmy obcí pramení například z vlastní činnosti, nájemného nebo sankcí či náhrad. Pro obec Růžďka je ve sledovaných letech stěžejním zdrojem nedaňových příjmů poskytování služeb a výrobků, ve sledovaných letech příjmy z této činnosti tvoří průměrně 85,8 % nedaňových příjmů. Vlastní činností obce Růžďka se rozumí provozování vodohospodářské infrastruktury (vodovod a kanalizace), která je ve sledovaném období součástí všech sledovaných obcí. Pro obec Růžďka je zásadní prodej a těžba dřeva. Jak bylo již výše zmíněno, lesní porosty se v současné době potýkají s kůrovcovou kalamitou a v grafickém znázornění

je viditelné, že nedaňové příjmy obcí klesají. Neznamená to, že by obce méně těžily a prodávaly, nicméně dřevo nakažené kůrovcem ztrácí svou původní hodnotu, tudíž příjmy z něj jsou nižší, avšak náklady spojené s těžbou a prodejem neklesají.

Obr. 4.3 Grafické porovnání nedaňových příjmů obce Růžďka s průměrnými hodnotami srovnávaných obcí v tis. Kč/obyv.

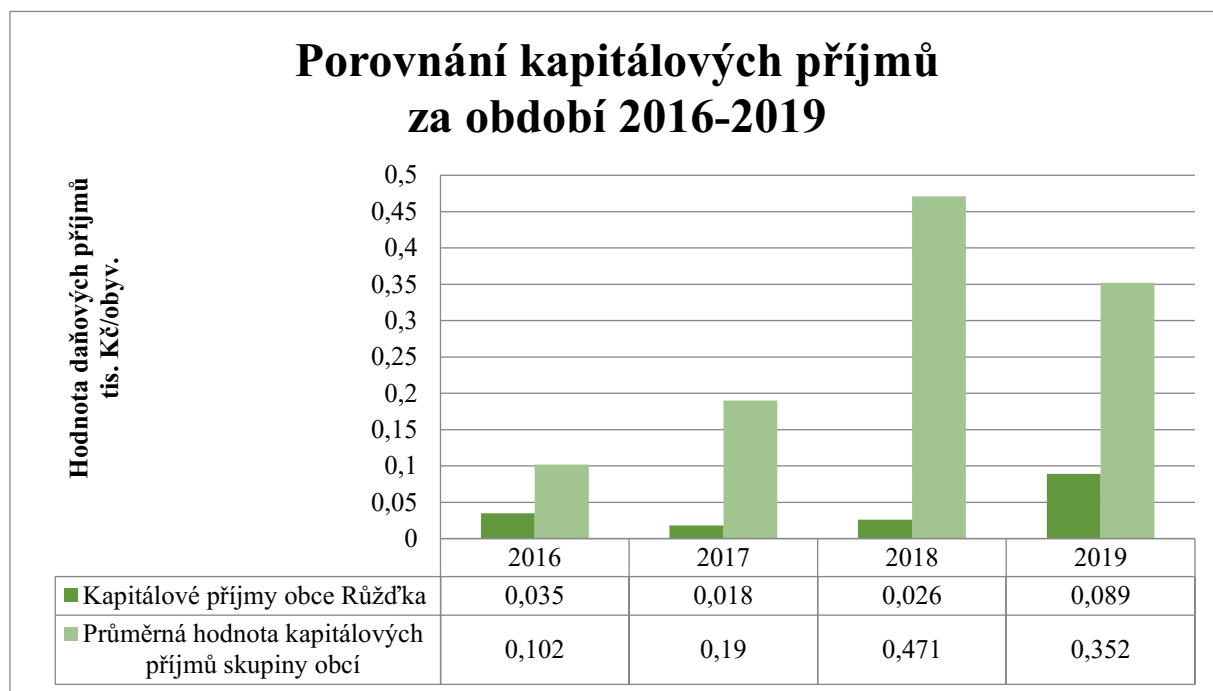

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

4.4 Kapitálové příjmy

Již z názvu je patrné, že obce takovéto příjmy mohou získat z prodeje kapitálu, to znamená z prodeje nemovitých věcí, ale také z výnosů z cenných papírů. Průměrná hodnota kapitálových příjmů na obyvatele má ve sledovaných obcích růstovou tendenci, ale v rozpočtu obce Růžďka mají tyto příjmy nejmenší podíl. Z Obr. 4.4 lze říct, že nejvyšších kapitálových příjmů na obyvatele obec Růžďka dosáhla v roce 2019. Z výše zjištěných hodnot lze říct, že obec Růžďka ani v jednom sledovaném roce nedosáhla průměrných kapitálových příjmů a tyto příjmy jsou tedy podprůměrné, jelikož se jedná o relativně malé hodnoty, jsou zde zaznamenány velmi vysoké procentuální výkyvy, například v roce 2019 tyto příjmy vzrostly o 242,3 %. Tento nárůst je spojen s prodejem pozemků, který se v roce 2019 uskutečnil.

Obr. 4.4 Grafické porovnání kapitálových příjmů obce Růžďka s průměrnými hodnotami srovnávaných obcí v tis. Kč/obyv.

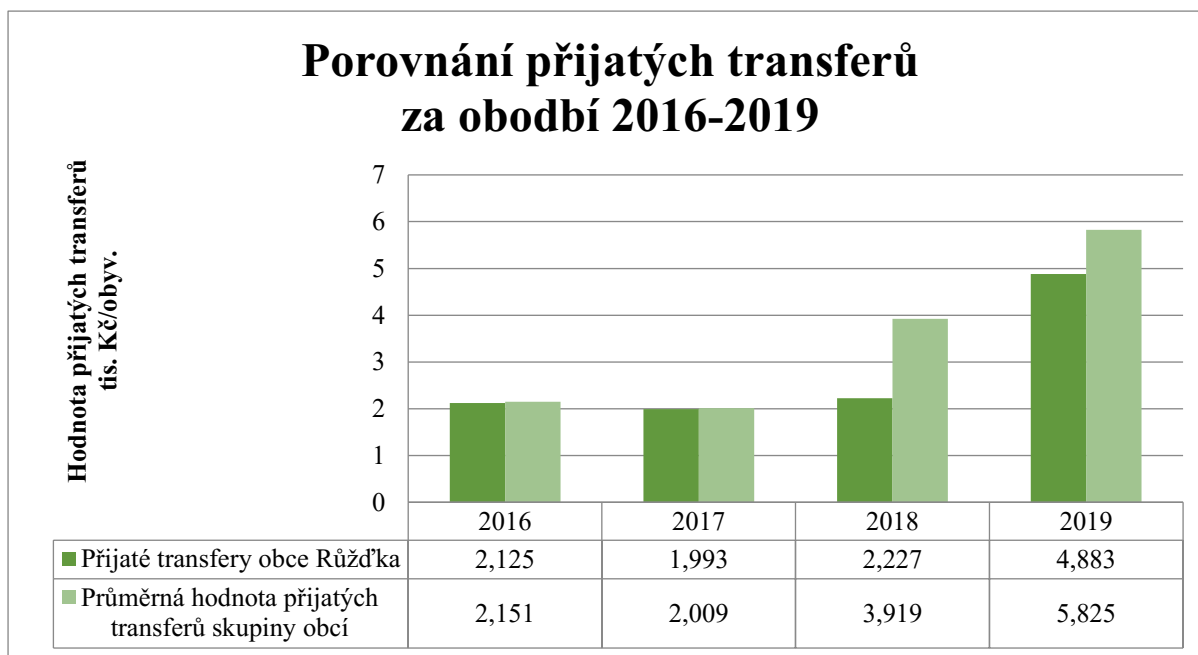

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

4.5 Přijaté transfery

S ohledem na zjištěné hodnoty že obec Růžďka nedosáhla průměrných hodnot ani v jednom sledovaném roce viz. Obr. 4.5. Přijaté transfery na obyvatele mají v průměrných hodnotách růstovou tendenci. Nejvyšší hodnoty přijatých transferů dosáhla obec Růžďka v roce 2019 s hodnotou 4,883 tis. Kč/obyv. Důležité je však zmínit rok 2015, který sice není předmětem této analýzy, ale pro obec Růžďka byl velmi důležitý. Obec získala dotaci ze SFŽP na vybudování Kanalizace a ČOV Růžďka a zároveň získala dotaci, rovněž ze SFŽP, na rekonstrukci a energetické úspory budov jak Základní, tak Mateřské školy Růžďka, ke které náleží rozlehlé přírodní hřiště. Přijaté transfery činily v tomto roce 54,656 tis. Kč/obyv. Lze tak říci, že v předchozích letech obec Růžďka spolufinancovala finančně vysoce náročné projekty, kterými se zavázala k určitým závazkům pro následující léta a ve sledovaných letech získávala finanční prostředky na menší projekty tak, aby je zvládla ufinancovat. Největší podíl přijatých transferů, průměrně 93,9 %, činí přijaté neinvestiční transfery ze státního rozpočtu, všeobecné pokladní správy státního rozpočtu, veřejných rozpočtů ústřední úrovně či veřejných rozpočtů územní úrovně – krajů.

Obr. 4.5 Grafické porovnání přijatých transferů obce Růžďka s průměrnými hodnotami srovnávaných obcí v tis. Kč/obyv.

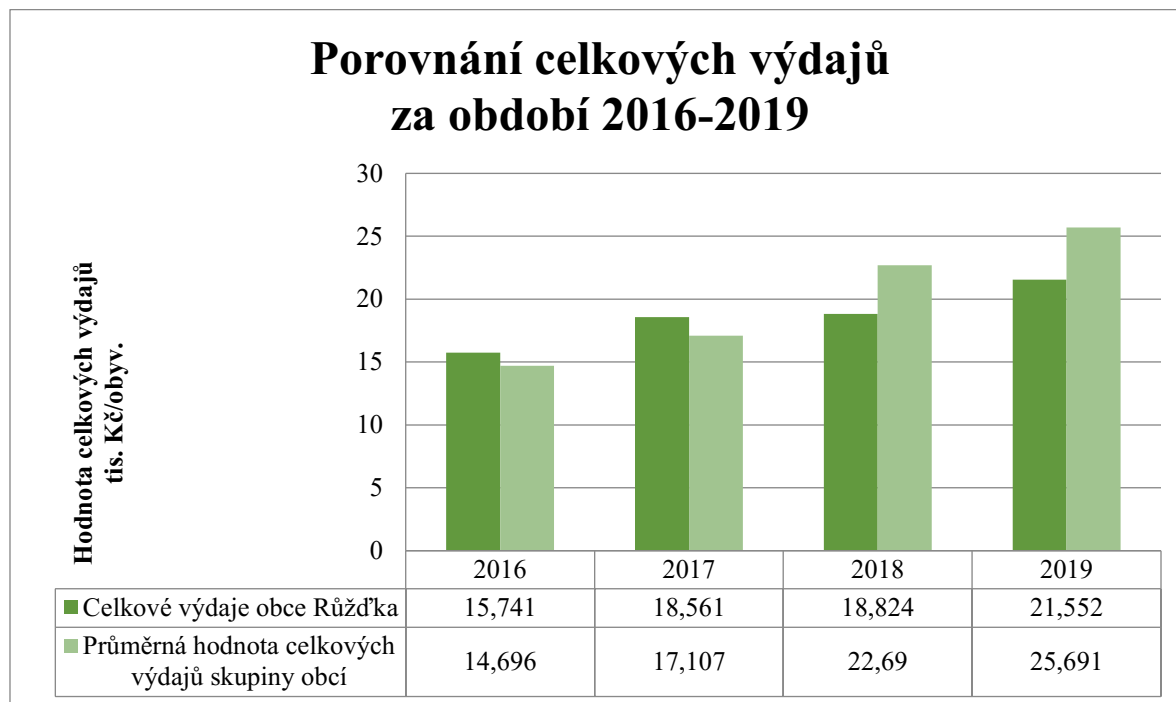

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

4.6 Celkové výdaje

Na základě zjištěných průměrných hodnot lze říct, že celkové výdaje všech sledovaných obcí mají ve sledovaném čase rostoucí tendenci viz. Obr. 4.6. Největší nárůst průměrných hodnot byl zaznamenán v roce 2018, kdy průměrná hodnota celkových výdajů na obyvatele ve všech sledovaných obcích vzrostla o 32,6 %. Průměrné hodnoty celkových výdajů i jednotlivých výdajových tříd na obyvatele jsou zobrazeny v tabulce Tab. 4.3. Celkové výdaje na obyvatele obce Růžďka v letech 2016 a 2017 byly nadprůměrné, což může být způsobeno vyšší mírou investic. V roce 2018 a 2019 jsou výdaje na obyvatele obce Růžďka vyhodnoceny naopak jako podprůměrné. Nejvyšší rozdíl od průměrné hodnoty byl zaznamenán v roce 2019, kdy se výdaje obce Růžďka od této hodnoty liší o 4,139 tis. Kč/obyv. Tento vysoký rozdíl může být způsobený mírou investic, kdy sledované obce vynakládají větší prostředky oproti obci Růžďka.

Obr. 4.6 Grafické porovnání celkových výdajů obce Růžďka s průměrnými hodnotami srovnávaných obcí v tis. Kč/obyv.

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

Tab. 4.3 Průměrné hodnoty výdajů a jednotlivých výdajových tříd v tis. Kč/obyv.

Výdaje	Rok				Souhrnné hodnoty průměrů 2016-2019	Průměr za všechny roky
	2016	2017	2018	2019		
Celkové výdaje	14,696	17,107	22,69	25,691	80,184	20,069
Běžné výdaje	11,519	13,032	14,512	15,846	54,909	13,736
Kapitálové výdaje	3,095	4,076	8,178	9,845	25,194	6,313

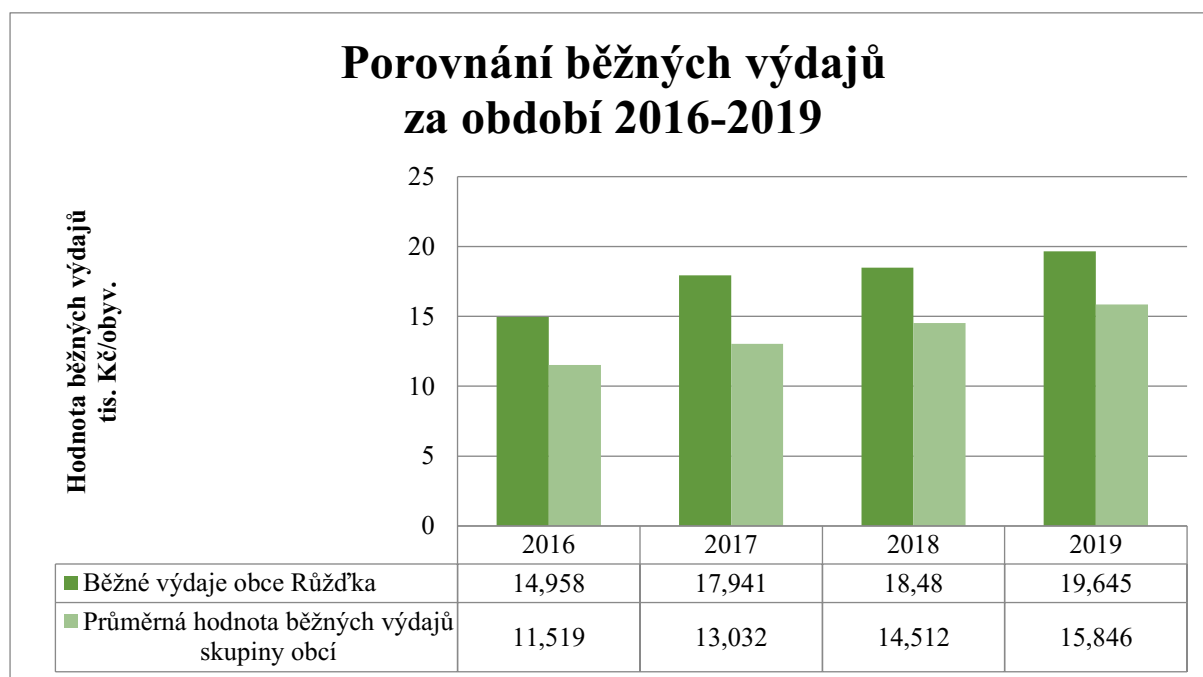
Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

4.7 Běžné výdaje

S ohledem na výše zjištěné poznatky lze říct, v každém roce jsou běžné výdaje na obyvatele v obci Růžďka nadprůměrné viz. Obr. 4.7. Každoročně se liší od průměru hodnotou přibližně o 3,5 tis. Kč/obyv. avšak v roce 2017 došlo k výjimce, kdy se běžné výdaje obce Růžďka liší od průměru o 4,909 tis. Kč/obyv. V roce 2017 byl rovněž zjištěn i nejvyšší meziroční nárůst, který dosáhl hodnoty 19,9 %. Běžné výdaje slouží především pro zabezpečení každodenního provozu, jako je například veřejné osvětlení či svoz a likvidace odpadů. V momentě, kdy obce tyto výdaje vynaloží, v budoucnu už z nich žádný jiný užitek neplyne. Podrobným průzkumem sledovaných obcí bylo zjištěno,

že v jediné obci Růžďka probíhá výuka základní školy ve dvou budovách a pouze v obci Růžďka a v obci Kašava je zřízená úplná základní škola a mateřská škola. Z těchto zjištěných údajů vyplývá, že obec Růžďka vynakládá na školství oproti srovnávaným obcím mnohem vyšší prostředky, což je jedním z důvodů nadprůměrných běžných výdajů. Z uvedeného šetření je zřejmé, že výdaje všech sledovaných obcí v čase přirozeně rostou, nejvyšší nárůst průměrné hodnoty byl zaznamenán v roce 2017, a to o 13,1 %. Průměrně obec Růžďka vynaloží 46,5 % běžných výdajů na neinvestiční nákupy a související výdaje, kterými je například nákup služeb, nákup vod, paliv a energie, materiál, ale také zaplacené úroky. Průměrně 27,7 % běžných výdajů obce Růžďka je vynaloženo na platy a podobné související výdaje, jako jsou platby za provedenou práci nebo povinné pojistné placené zaměstnavatelem. Průměrně 24 % z běžných výdajů obce je ve sledovaném období vynaloženo na neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní, kterými jsou například základní a mateřská škola, jejíž je obec Růžďka zřizovatelem.

Obr. 4.7 Grafické porovnání běžných výdajů obce Růžďka s průměrnými hodnotami srovnávaných obcí v tis. Kč/obyv.

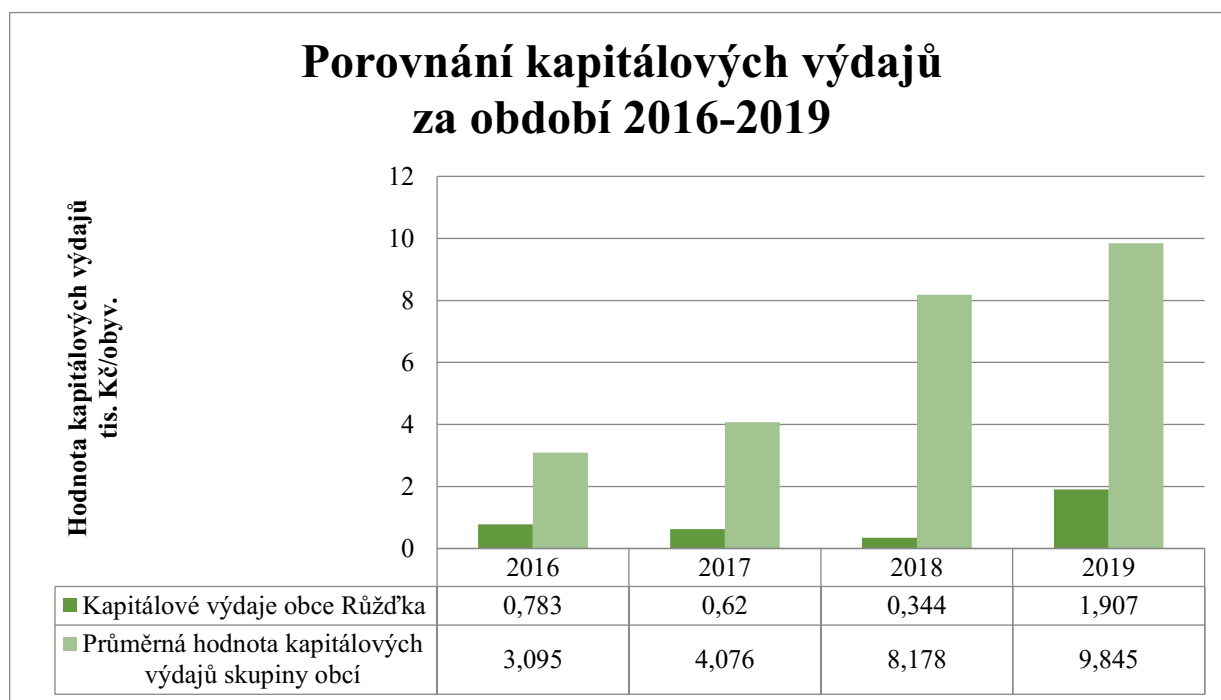
Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

4.8 Kapitálové výdaje

Vynaložené kapitálové výdaje s sebou nesou určitou přidanou hodnotu oproti běžným výdajům a to, že se obvykle jedná o investici, která s sebou nese dlouhodobější užitek. Jedná se konkrétně o investici do pozemků, strojů či staveb. S ohledem na výše zjištěné skutečnosti lze říct, že investice obcí se každým rokem zvyšují. Dle Obr. 4.8 je největší nárůst průměrné hodnoty této třídy zaznamenán v roce 2018, kdy hodnota průměrného ukazatele na obyvatele vzrostla o více, než 100 %,

což znamená, že obce průměrně investovaly jednou tolik oproti předchozímu roku. V obci Růžďka byl zaznamenán rapidní meziroční nárůst kapitálových výdajů na obyvatele v roce 2019, kdy výše tohoto ukazatele meziročně vzrostla o 454,5 %, tedy o víc než čtyřnásobek hodnoty předchozího roku. V tomto roce obec investovala do budov, hal a staveb, strojů, přístrojů a zařízení, ale také do dopravních prostředků. Kapitálové výdaje nejsou v rozpočtu tak významné, jako běžné výdaje, s čímž souvisí i procentuální výkyvy.

Obr. 4.8 Grafické porovnání kapitálových výdajů obce Růžďka s průměrnými hodnotami srovnávaných obcí v tis. Kč/obyv.

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

4.9 Vyrovnanost rozpočtu

V roce 2016 průměrná hodnota ukazatele financování všech sledovaných obcí činí -3,922 tis. Kč/obyv. (viz. Obr. 4.1). Výše příjmů po konsolidaci v obci Růžďka činí 20,352 tis. Kč/obyv. a výdaje po konsolidaci mají hodnotu 15,741 tis. Kč/obyv. (viz. Tab. 4.4), saldo příjmů a výdajů po konsolidaci činí 4,611 tis. Kč/obyv. a hodnota třídy financování obce Růžďka tak dosáhla výše -4,611 tis. Kč/obyv., což znamená, že hodnota třídy financování obce Růžďka je ve srovnání s ostatními obcemi nadprůměrná a od průměru je vyšší o -0,689 tis. Kč/obyv., což vyjadřuje vyšší přebytkové hospodaření. Třída financování obce Růžďka se v roce 2016 vyrovnává saldo příjmů a výdajů po konsolidaci.

Průměrná hodnota třídy financování v roce 2017 dosáhla výše -3,054 tis. Kč/obyv. (viz. Obr. 4.1) a výše tohoto ukazatele v obci Růžďka činí -3,419 tis. Kč/obyv. Lze tedy říct, že hodnota třídy

financování obce Růžďka je ve srovnání s ostatními obcemi nadprůměrná a od průměru se liší o -0,365 tis. Kč/obyv. I přesto, že je hodnota tohoto ukazatele v obci Růžďka nadprůměrná, došlo meziročně k poklesu o 22,1 %. Konsolidované příjmy v obci Růžďka v roce 2017 činí 21,98 tis. Kč/obyv. a konsolidované výdaje dosáhly hodnoty 18,561 tis. Kč/obyv. Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci tedy činí 3,419 tis. Kč/obyv. a třída financování toto saldo vyrovnává.

V roce 2018 průměrná hodnota ukazatele této třídy činí -0,505 tis. Kč/obyv. (viz. Obr. 4.1) a obec Růžďka v tomto roce dosáhla hodnoty -4,719 tis. Kč/obyv., to znamená, že hodnota této třídy v obci Růžďka je ve srovnání s vybranými obcemi nadprůměrná a od průměrné hodnoty je vyšší o -4,214 tis. Kč/obyv. Meziročně hodnota této třídy v obci Růžďka oproti předchozímu roku vzrostla, a to o 23,3 %. Konsolidované příjmy dosáhly v roce 2018 hodnoty 23,541 tis. Kč/obyv. a konsolidované výdaje činí 18,824 tis. Kč/obyv. Saldo příjmů a výdajů činí 4,717 tis. Kč/obyv. a třída financování toto saldo vyrovnává.

Průměrná hodnota třídy financování srovnávaných obcí v roce 2019 činí -0,394 tis. Kč/obyv. (viz. Obr. 4.1) a výše hodnoty této třídy v obci Růžďka dosáhla v tomto roce -4,892 tis. Kč/obyv. S ohledem na výše zjištěné hodnoty lze říct, že výše ukazatele třídy financování v obci Růžďka je nadprůměrná a jeho hodnota je vyšší než průměrná hodnota srovnávaných obcí o -4,498 tis. Kč/obyv. Meziročně došlo k nárůstu o 3,7 %. Konsolidované příjmy dosáhly v roce 2019 hodnoty 26,445 tis. Kč/obyv. a konsolidované výdaje činí 21,552 tis. Kč/obyv., z toho vyplývá, že saldo příjmů a výdajů činí 4,893 tis. Kč/obyv. a třída financování toto saldo vyrovnává.

S ohledem na výše zjištěné skutečnosti lze říct, že průměrná hodnota těchto ukazatelů v čase klesá. Největší meziroční rozdíl této hodnoty byl zaznamenán v roce 2018, kdy průměrná výše tohoto ukazatele poklesla o 83,5 %. Obec Růžďka ve sledovaných letech hospodaří s přebytkovým rozpočtem. V roce 2016-2018 byl schválen přebytkový rozpočet a lze říct, že došlo k dobré predikci zhotovitele rozpočtu, protože obec Růžďka každoročně hospodařila s kladným saldem, tudíž s přebytkovým rozpočtem. V roce 2019 byl schválen deficitní rozpočet, avšak obec Růžďka nakonec hospodařila s rozpočtem přebytkovým a daný přebytek byl nejvyšší v tis. Kč/obyv. za všechna sledovaná léta.

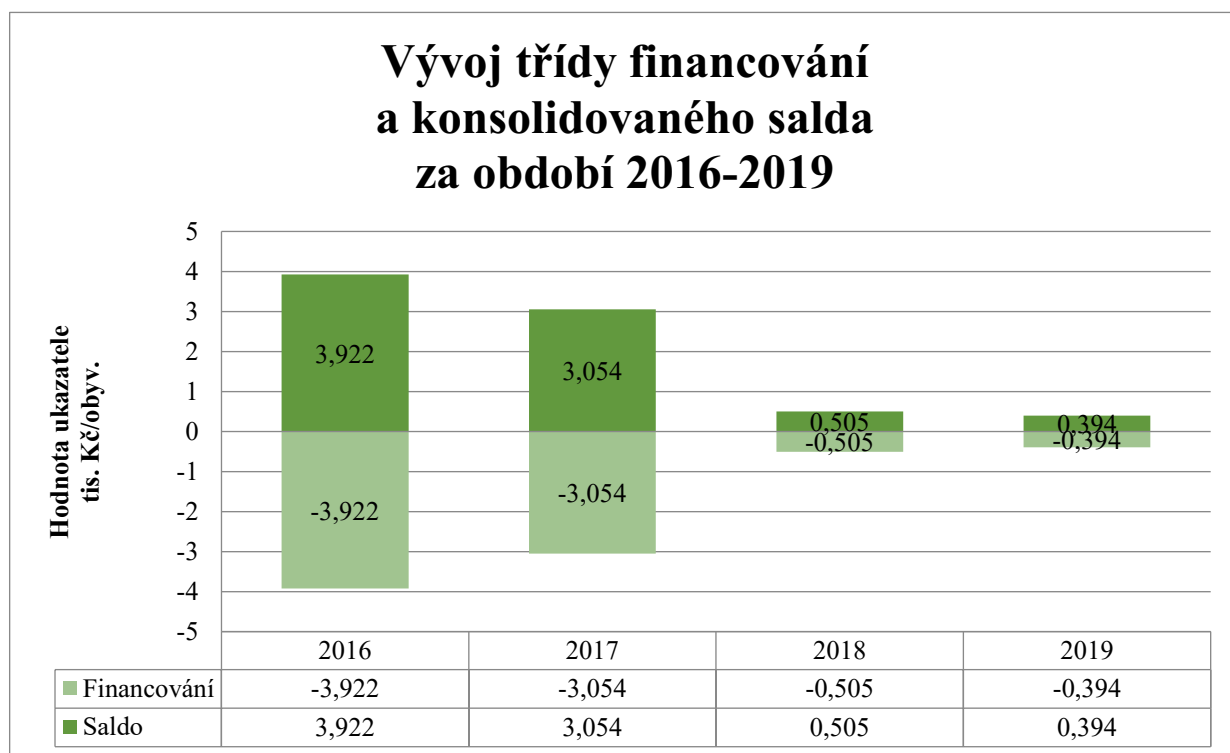
Vlivem přebytkového hospodaření má obec Růžďka na účtech k 1. 1. 2020 dostupné ve výši 4 606 006,92 Kč. Tyto zdroje mohou být použity na pokrytí deficitů rozpočtů v dalších letech.

Tab. 4.4 Přehled hospodaření obce Růžďka v letech 2016-2019 v tis. Kč/obyv.

Rok	Příjmy	Výdaje	Saldo	Financování
2016	20,352	15,741	4,611	-4,611
2017	21,98	18,561	3,419	-3,419
2018	23,541	18,824	4,717	-4,717
2019	26,445	21,552	4,893	-4,893

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

Obr. 4.1 Průměrné hodnoty salda po konsolidaci a třídy financování v tis. Kč/obyv. v letech 2016-2019

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz. Vlastní zpracování.

5. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zhodnocení hospodaření obce Růžďka s podobně hospodařícími obcemi na základě zjištěných údajů a stanovených základních kritérií, kterými byl kraj a počet obyvatel. V práci byly srovnány průměrné hodnoty vybrané skupiny jedenácti obcí s obcí Růžďka.

Analýze hospodaření a jejímu následnému porovnání, což byla stěžejní část této práce, předcházela teoretická část, kde byly vymezeny základní pojmy a principy fungování veřejné správy a obcí v České republice. Následně zde byl kladen důraz na příjmy obcí, které jsou základní složkou každého rozpočtu, jehož sestavení postupuje určitým rozpočtovým procesem, jenž je v teoretické části definován pomocí funkcí, metod sestavování a rozpočtových pravidel.

V analýze hospodaření byl přiblížen charakter obce Růžďka a následně vytvořen přehled hospodaření všech porovnávaných obcí. Hospodaření jednotlivých obcí bylo sledováno v období 2016-2019, byly zde podrobněji analyzovány jednotlivé třídy rozpočtu a pro srovnání byly absolutní hodnoty těchto tříd přepočítány na ukazatele jednoho obyvatele. Ze zjištěných hodnot byly následně vytvořeny průměrné hodnoty jednotlivých tříd i celkových příjmů a výdajů.

V závěrečném srovnání byla obec Růžďka srovnána z hlediska celkových příjmů a výdajů a následně z hlediska druhového třízení. Pro lepší přehlednost jsou výsledky zobrazeny graficky, aby byly zjištěné hodnoty přehledné.

Z příjmového hlediska obec Růžďka, ve srovnání s ostatními obcemi ve sledovaných letech, hospodařila s nadprůměrnými celkovými příjmy. Z provedených výpočtů bylo zjištěno, že obec Růžďka ve sledovaném období stabilně získávala největší daňové příjmy na jednoho obyvatele ze sledované skupiny obcí, díky nadprůměrné katastrální výměře a počtu dětí, které navštěvují úplnou základní školu, mateřskou školu zřízenou obcí a matričním úřadem. Větší rozdíly byly zaznamenány v nedaňových příjmech, kdy průměrné hodnoty všech srovnávaných obcí byly ve sledovaných letech poměrně stabilní, avšak hodnoty obce Růžďka byly oproti stanovenému průměru nadprůměrné. Největší zásluhu na nadprůměrných nedaňových příjmech ve sledovaném období má vlastní činnost, vyplývající z vodohospodářské infrastruktury (vodovod a kanalizace) a pěstební činnosti. Zásadní rozdíly byly spatřeny v kapitálových příjmech, kdy obec Růžďka v porovnání s obdobně hospodařícími obcemi nedosahuje průměrných hodnot ani v jednom sledovaném období. V minulosti nebylo cílem obce prodávat obecní majetek z důvodu nevybudovaných inženýrských sítí, cílem obce bylo kapitál získávat. Ani v dnešní době tomu není jinak, obec téměř nedisponuje kapitálem, který je určen primárně k prodeji a uskutečnění prodeje je prováděno spíše zřídka, tedy i kapitálové příjmy jsou v celkovém objemu příjmů spíše nevýznamné položky. Porovnáváme-li hospodaření obcí z hlediska transferů, v letech 2016-2017 jsou dosažené hodnoty téměř srovnatelné s hodnotami obdobně hospodařících obcí. V letech 2018-2019 se pomyslné nůžky rozevírají a je zřejmé, že obec Růžďka

si z důvodu vysokých mandatorních a běžných výdajů nemůže dovolit financovat investice z vlastní zdrojů, pro obec je tedy vhodné, stejně jako v předchozím období, využít možnosti získání dotačních prostředků i pro realizaci menších projektů a vlastní zdroje spíše schraňovat a šetřit na přípravu a spolufinancování investic v budoucnosti.

Z hlediska celkových výdajů obec Růžďka v letech 2016-2017 hospodařila ve srovnání s ostatními obcemi nadprůměrně a v letech 2018-2019 naopak podprůměrně. Rok 2016 odráží období velké investice předchozích let a v následných letech je zaznamenána snaha o úsporu. Ve všech sledovaných letech obec Růžďka hospodaří s nadprůměrnými běžnými výdaji ve srovnání s obdobně hospodařícími obcemi. Tento fakt je způsoben vysokými běžnými výdaji, kterými je například financování školství, výsadba v lesních porostech z důvodu kůrovcové kalamity či zajištění kvalitního provozu vodohospodářské infrastruktury. Každá ze srovnávaných obcí má svá specifika, jak bylo již zmíněno, obec Růžďka disponuje největší rozlohou ze všech srovnávaných obcí, tento fakt s sebou nese sice nejvyšší daňové příjmy, avšak i nejvyšší výdaje, spočívající v opravách a údržbě šedesáti kilometrů místních komunikací. Výše kapitálových výdajů je oproti běžným výdajům nevýznamnou částkou.

Z oblasti vývoje příjmů a výdajů ve sledovaných letech 2016-2019 lze říct, že hospodaření obce Růžďka dosahuje, ve srovnání s obdobně hospodařícími obcemi, nadprůměrných hodnot. O kvalitě hospodaření vypovídá získávání finančních prostředků prostřednictvím dotací ať už na realizaci menších nebo velkých projektů, ve kterých je obec Růžďka z dlouhodobého hlediska velmi aktivní. Vyplývá to z faktu, že i po zrealizování velkého projektu se obec snaží spolufinancovat menší projekty prostřednictvím dotací a zároveň připravovat projekty pro následující období. Obec Růžďka je v současné době obcí s kvalitní občanskou vybaveností. Tato obec má potenciál v rozvoji, který se snaží využít aktivní přípravou investičních projektů.

Seznam použité literatury

a) Odborná literatura

- [1] KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.
- [2] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2019: úplná znění platná k 1.4.* 30. vydání. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2435-0.
- [3] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.
- [4] POSPÍŠIL, Pavel a Pavel ŽUFAN. *Ekonomika veřejných rozpočtů: (současnost a perspektiva)*. Praha: Professional Publishing, 2019. ISBN 978-80-88260-32-5
- [5] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance pro praxi. ISBN 978-80-247-5608-0.
- [6] ROSEN, Harvey S. a Ted GAYER. *Public finance*. 9th ed., McGraw-Hill international ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 2010. McGraw-Hill series in economics. ISBN 978-0-07-126788-5.
- [7] SCHNEIDEROVÁ, Ivana a Martin TOCAUER. *Rozpočtová skladba v roce 2019*. Praha: Acha obec účtuje, [2019]. ISBN 978-80-905420-7-5.
- [8] VRABKOVÁ, Iveta. *Veřejná správa*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2016. Series of economics textbooks, Faculty of Economics, VŠB-TU Ostrava, 2016, vol. 24. ISBN 978-80-248-3988-2.

b) Elektronické dokumenty a ostatní

- [9] ČSÚ [Český statistický úřad]. *Vývoj počtů obcí v České republice podle krajů (základní období – rok 2019)* [online]. [11.01.2020]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/20541931/3201814_0201.pdf/ba2ca6e2-0cdd-41f4-9b95-bc13cc0c151e?version=1.0
- [10] ČSÚ [Český statistický úřad]. *Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů – počet obcí (základní období – rok 2019)* [online]. [11.01.2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/92010910/32019919003.pdf/3013631d-7727-4f05-b271-fcfd0bb0251a?version=1.1>

- [11] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. [online]. MF ČR: *Monitor – státní pokladna* [online]. [08.03.2020]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>
- [12] MINISTERSTVO VNITRA. [online]. MV: úsek veřejné správy: *Veřejná správa v České republice z roku 2005* [online]. [10.01.2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/publikacni-cinnost.aspx>
- [13] Oficiální stránky obce Bystřička. [online]. *Obec Bystřička*. [online]. [16.01.2020]. Dostupné z: <https://www.bystricka.cz/>
- [14] Oficiální stránky obce Jarcová. [online]. *Obec Jarcová*. [online]. [16.01.2020]. Dostupné z: <http://www.jarcova.cz/>
- [15] Oficiální stránky obce Jasenná. [online]. *Obec Jasenná*. [online]. [16.01.2020]. Dostupné z: <https://www.jasenna.eu/>
- [16] Oficiální stránky obce Kašava. [online]. *Obec Kašava*. [online]. [16.01.2020]. Dostupné z: <http://www.kasava.cz/>
- [17] Oficiální stránky obce Kateřinice. [online]. *Obec Kateřinice*. [online]. [16.01.2020]. Dostupné z: <https://www.obeckaterinice.cz/>
- [18] Oficiální stránky obce Lačnov. [online]. *Obec Lačnov*. [online]. [16.01.2020]. Dostupné z: <https://www.lacnov.eu/>
- [19] Oficiální stránky obce Lhota. [online]. *Obec Lhota*. [online]. [16.01.2020]. Dostupné z: <https://www.lhota-zlin.cz/>
- [20] Oficiální stránky obce Pohořelice. [online]. *Obec Pohořelice*. [online]. [16.01.2020]. Dostupné z: <https://www.obecpohorelice.cz/>
- [21] Oficiální stránky obce Racková. [online]. *Obec Racková*. [online]. [16.01.2020]. Dostupné z: <http://www.rackova.cz/>
- [22] Oficiální stránky obce Růžďka. [online]. *Obec Růžďka*. [online]. [16.01.2020]. Dostupné z: <https://www.ruzdka.cz/>
- [23] Oficiální stránky obce Střítež nad Bečvou. [online]. *Obec Střítež nad Bečvou*. [online]. [16.01.2020]. Dostupné z: <https://www.striteznb.cz/>
- [24] Oficiální stránky obce Vigantice. [online]. *Obec Vigantice*. [online]. [16.01.2020]. Dostupné z: <http://www.vigantice.cz/>

- [25] Vyhláška č. 219 ze dne 26. srpna 2019 o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. [online]. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [15.03.2020]. Dostupný také z:
<https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2019/vyhlasaka-c-219-2019-sb-36077>
- [26] Vyhlášky č. 323 ze dne 2. července 2002 o rozpočtové skladbě. [online]. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [25.03.2020]. Dostupný také z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-323>
- [27] Vyhláška č. 362 ze dne 23. prosince 2014 kterou se mění vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. [online]. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [06.04.2020]. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-362>
- [28] Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2016 obce Růžďka. [online]. *FIN 2-12 M* [online]. [15.04.2020]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00304280/prehled?rad=t&obdobi=1612>
- [29] Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2017 obce Růžďka. [online]. *FIN 2-12 M* [online]. [15.04.2020]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00304280/prehled?rad=t&obdobi=1712>
- [30] Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2018 obce Růžďka. [online]. *FIN 2-12 M* [online]. [15.04.2020]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00304280/prehled?rad=t&obdobi=1812>
- [31] Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2019 obce Růžďka. [online]. *FIN 2-12 M* [online]. [15.04. 2020]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00304280/prehled?rad=t&obdobi=1912>
- [32] Zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. [online]. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [13.01.2020] Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>
- [33] Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení) [online]. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [11.01.2020]. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
- [34] Zákon č. 565 ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích. [online]. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [12.02.2020]. Dostupný také z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565>
- [35] Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)

[online]. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [25.02.2020]. Dostupný také z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>

- [36] Zákon 250 ze dne 7. července 2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.
[online]. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. [28.02.2020]. Dostupný také z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

c) Studijní podklady

- [37] TOMÁNEK, Petr. Finanční management územní samosprávy. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2019
(studijní podklad pro kombinované studium)

d) Interní materiály

- [38] ŽAMBOCH, Martin. *Růžďka 1504-2004. Příběh obyvatel ze vsi*. Brno: ASPIDA s. r. o. Telč:
Houdek a spol, tiskárna Telč, s. r. o., 2004, interní materiál obce Růžďka

Seznam zkratek

Zkratka	Význam zkratky
COFOG	Classification of the Functions of Government
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
CZ	Česká republika
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
EU	Evropská unie
F	Financování
Ha	Hektar
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
OZV	Obecně závazná vyhláška
P	Příjmy
R	Rozpočet
Sb.	Sbírka zákonů
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SR	Státní rozpočet
RUD	Rozpočtové určení daní
USA	United States of America
V	Výdaje

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že:

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

Ve Valašském Meziříčí dne 25. 5. 2020

.....
Veronika Krbová